

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Rosteme spolu“

Pro období školních roků: 2020/2021 – 2022/2023

I. část – veřejná
část.

Vize školy:

Děti jsou jako mladé stromky, potřebují přiměřenou péči a stálou pozornost za každého počasí. My jim pomáháme zdravě růst.

Zpracovala: Bc. C. Foučková, ředitelka školy, ve spolupráci s kolektivem pracovníků školy

Obsah školního vzdělávacího programu:

I. část (veřejná)

1. Identifikační a kontaktní údaje
2. Charakteristika školy
3. Podmínky pro vzdělávání
 - 3.1. věcné podmínky
 - 3.2. psychohygienu, životospráva
 - 3.3. personální podmínky
 - 3.4. podmínky pro vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami
 - 3.4.1. děti s poskytovaným podpůrným opatřením
 - 3.4.2. děti nadané
 - 3.4.3. děti raného věku
4. Organizace vzdělávání
 - 4.1. organizace dne
 - 4.2. školní řád
 - 4.3. zpracování třídních vzdělávacích programů
5. Vzdělávací program
 - 5.1. název, vize, rámcové cíle
 - 5.2. charakteristika programu, metody a formy práce s dětmi
 - 5.3. obsah programu – integrované bloky
 - 5.4. hlavní nabízené činnosti strukturované podle oblastí
 - 5.5. nadstandardní péče
 - 5.6. doplňková činnost
6. Spolupráce s vnějšími subjekty
 - 6.1. spolupráce s rodiči
 - 6.2. spolupráce se ZŠ
 - 6.3. spolupráce s dalšími subjekty
7. Evaluační systém
 - 7.1. oblasti hodnocení
 - 7.2. struktura a nástroje hodnocení

1. Identifikační a kontaktní údaje:

- druh školy: mateřská škola
- název školy: Mateřská škola, Praha 8, Řešovská 8
- sídlo školy: Řešovská 8/490, Praha 8 – Bohnice, 181 00
- forma: příspěvková organizace
- právní subjektivita od 1. 7. 2001
- IČO: 70919739
- DIČ: CZ70919739
- zřizovatel: Městská část Praha 8, se sídlem orgánů: Zenklova 35, Praha 8 – Libeň
- kapacita: 130 dětí
- počet tříd v provozu: 5
- ředitelka školy: Bc. Ctirada Foučková

- tel. MŠ: 233 553 909
- tel. ŠJ: 2838 50 721
- fax: 2838 52 770
- web: www.msresovska.cz
- školní e-mail: info@msresovska.cz
- třídní e-maily: jablicka@msresovska.cz hrusky@msresovska.cz svestky@msresovska.cz jahody@msresovska.cz slunicka@msresovska.cz

2. Charakteristika školy

MŠ Řešovská je školou pavilonového typu v sídlištní zástavbě Bohnic. Byla otevřena v září roku 1976, od té doby je v provozu nepřetržitě (průběžné změny kapacity školy).

Areál se nachází mimo dosah hlavní komunikace, ale má dobrou dopravní dostupnost k MHD (k metru 11 min, k autobusové zastávce 3 min).

Škola sídlí ve třech pavilonech:

- hlavní pavilon – 4 oddělení (2 v přízemí a 2 v patře)
- hospodářský pavilon – kuchyně, šatny a zázemí kuchařek, kanceláře ředitelky a vedoucí ŠJ
- vedlejší (samostatný) pavilon – 1 oddělení (přízemní budova)

Všechny tři pavilony jsou propojeny proskleným koridorem, kterým je rozváženo i hotové jídlo ze školní kuchyně (pro uchování teploty jídel používány vyhřívané shafingy).

Třídy jsou slunné, orientované na jih, vybavené dětským nábytkem, hračkami a didaktickými pomůckami v dostatečné míře. Okna tříd směřují do rozlehlé zatravněné školní zahrady, která poskytuje dětem mnoho příležitostí k aktivnímu pohybu (průlezky, houpadla, a další herní prvky, pískoviště, mlhoviště aj.). Pro maximální komfort během dne, zvláště v průběhu odpoledního odpočinku dětí, jsou okna na jižní stranu osazena venkovními žaluziemi.

Kromě školní zahrady využíváme k pobytu v přírodě další možnosti, např. areál Botanické zahrady Troja, v docházkové vzdálenosti jsou dva lesíky.

Kapacita školy je od roku 2006 (zprovoznění páté třídy v samostatném pavilonu) navýšena na 130 dětí, další potenciální volné prostory již nejsou. Docházka dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mladších tří let je vázána na úpravu počtu dětí na třídách, proto byl v posledních letech celkový počet dětí nižší, než je nejvyšší povolený, a přesto byla vždy aktuální obsazenost školy 100%.

Každá třída má maximální kapacitu 26 dětí, o které pečují dvě pí učitelky, střídavě v ranní a v odpolední směně. V přízemí hlavní budovy (*Jablíčka, Hrušky*) jsou děti mladší (3-5 let), v patře (*Jahody*) děti starší (4-6) let, třída *Švestek* je převážně pro předškolní děti. Ve stejné třídě tedy dítě pobývá většinou 1-2 roky. Do třídy *Sluníček* v samostatném pavilonu, dochází často sourozenci. Zvolna se zvyšují počty dětí, kterým při nástupu do MŠ v září nejsou ještě 3 roky.

Blízkost tří základních škol v nejbližším okolí umožňuje vzájemnou spolupráci, která je intenzivní hlavně v době před zápisem do ZŠ. ZŠ Svídnická nabízí našim dětem pobyt na jejich venkovním sportovišti v předem domluvených hodinách, MŠ Poznaňská nabízí k využití své dětské dopravní hřiště, v ZŠ Glowackého lze pobývat po předchozí objednávce termínu na velkém dopravním hřišti.

Ve škole i mimo školu (KD Krakov, KD Ládví, ZUŠ Taussigova, DDM Spirála apod.) probíhají mnohá vzdělávací, divadelní, hudební a zábavná představení, kterých se děti z naší MŠ účastní.

Školská poradenská zařízení (PPP a SPC) poskytují poradenské služby k zjišťování speciálních vzdělávacích potřeb dětí a úrovně jejich školní zralosti.

3. Podmínky pro vzdělávání

Aktuální stav podmínek pro vzdělávání je podrobně uveden v dokumentu Roční hodnocení školy, který je zpracován každoročně na konci školního roku za přispění všech zaměstnanců. Kromě historie významných rekonstrukcí a přehledu pořizování vybavení obsahuje tento dokument také plán dalšího rozvoje pro následující období.

3.1. Věcné podmínky

Jednotlivé třídy jsou vybaveny odpovídajícím dětským nábytkem, hračkami, pomůckami a náčiním v dostatečném množství, pestrosti a v souladu s hygienickými nařízeními. Každá třída má vlastní hygienické zázemí (dětské WC a umývárnu), šatnu pro děti a kuchyňku pro výdej jídel. Hlavní spojovací chodby jsou orientovány na sever. V přízemí hlavní i vedlejší budovy jsou umístěny lavičky pro přezouvání dětí z bot do přezůvek. Všechny podlahy jsou pokryty PVC (udržováno pravidelným vytíráním, 1 x ročně strojovým mytím a voskováním), kromě hracích částí tříd (asi polovina prostoru třídy), kde jsou koberce (denně vysávány). Třídy jsou pravidelně větrány. Televizní přijímače jsou využívány jen okrajově pro sledování pohádek nebo dětských pořadů, např. při dlouhodobě nepříznivém počasí. Předškoláci pracují s interaktivní tabulí, ostatní děti využívají Magic Box, k dispozici je také 6 tabletů s aplikacemi pro logopedickou prevenci. Škola plánuje pořízení dalších interaktivních zařízení.

V dětských umývárkách má každé dítě vlastní ručník, jednotlivé ručníky oddělují na věšákové stěně přepážky. K mytí rukou používají děti dětská umyvadla, osazená zásobníky tekutých mýdel. V případě zpřísněných hygienických opatření používají děti jednorázové papírové ručníky.

Ložní soupravy, určené ke spaní dětí po obědě, jsou ukládány každá samostatně ve speciální nábytkové stěně. Praní prádla (ložní prádlo, ručníky) zajišťuje mateřská škola smluvní firmou.

Dětské šatny poskytují prostor pro převlékání dětí; nábytek umožňuje uložení oblečení dětí. Každé dítě má vlastní oddíl v nábytkové sestavě, který je označen značkou dítěte. Nad horním dílem nábytku jsou umístěny nástěnky pro rodiče (důležité údaje, aktuální zprávy a informace, výstavy prací dětí apod.)

Při pobytu na školní zahradě využívají děti zahradní herní prvky, dětská pískoviště se slunečníky (mimo užívání jsou pískoviště kryta plachtou), a v letním období i dvě moderní mlhoviště. Hračky na písek a další potřeby pro hry na školní zahradě jsou uchovávány v letním skladu hraček, který těsně sousedí s letním dětským hygienickým zařízením (dětské WC a umývárna).

Budovy mateřské školy jsou od r. 2018 zatepleny a mají novou fasádu. Všechny tři budovy jsou spojeny proskleným koridorem, částečně rekonstruovaným také v roce 2018. Objekty jsou vytápěny dálkově. Úspora energie na vytápění je ve třídách podpořena systémem rekuperace.

Školní jídelna je moderně vybavena, pracovní plochy jsou provedeny nerez, provoz je klimatizován. Pro přípravu některých pokrmů je používán konvektomat. Hotová jídla jsou přepravována ve vyhřívaných nádobách (tzv. shafingy) do přízemí pavilonů. Do patra hlavní budovy dopravuje jídlo samostatný výtah. Jídla jsou vydávána v kuchyňkách jednotlivých tříd, nádoby (talíře, příbory) jsou umývány na místě v myčkách.

3.2. Životospráva, psychohygiéna

Dětem je poskytována plnohodnotná strava obsahující dostatek ovoce, zeleniny a mléčných výrobků (viz spotřební koš). Technologie přípravy pokrmů je dodržována. Pro stravování zůstává zachován pevný časový řád. Při výdeji hl. jídla si děti mohou zvolit velikost porce, do jídla nejsou nuceny, i když se snažíme, aby všechno alespoň ochutnaly. Respektujeme dietní omezení podložená lékařským potvrzením (potravina je vynechána) nebo odmítání některých pokrmů z náboženských důvodů. Při nechutenství dětí spolupracujeme s rodiči na sjednocení výchovných postupů. Závažnější odchylky ve stravování jsou řešeny individuálně.

Je zajištěn dostatečný pitný režim (čaje a šťávy slazené mírně, voda) po celou provozní dobu MŠ. Děti mají možnost napít se kdykoliv během dne, v teplých dnech i při pobytu na školní zahradě. Pití si nalévají samy nebo s dopomocí, hygienické předpisy jsou dodrženy.

Pobyt venku je přizpůsoben počasí. V období smogového nebezpečí je sledován aktuální stav ovzduší na www.chmi.cz, délka pobytu se řídí zjištěnými údaji. Děti pobývají na školní zahradě nebo v blízkém okolí školy (např. areál BZ, blízký les, školní hřiště, dopravní hřiště, okolí MŠ).

Volné pohybové činnosti ve třídách jsou podpořeny vhodným vybavením (překážkové dráhy, skákačí nafukovací míče, balanční žebříky, lokomotiva v odd. Jablíček, apod.)

Předškolní děti s menší potřebou spánku vstávají dříve (cca o 30 minut).

Po nástupu do MŠ mohou děti docházet v rámci adaptace podle individuálních potřeb, průběh adaptace sledují učitelky společně s rodiči. Mimořádné adaptační potíže lze řešit ve spolupráci s odborníky z PPP nebo SPC.

Mezi dětmi přihlášenými k docházce do MŠ bývají i děti cizinců, základem pro úspěšnou adaptaci je v první řadě zvládnutí českého jazyka v dorozumívací rovině.

Všichni zaměstnanci školy se snaží vytvořit dětem prostředí, kde se mohou cítit spokojeně, jistě a bezpečně. Všechny děti mají stejná práva, možnosti i povinnosti, nikdo není zvýhodňován či znevýhodňován. Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do mezí, vyplývajících z řádu a norem chování společně stanovených. Převažuje pozitivní hodnocení, pochvala, nepodporujeme nezdravé soutěžení. V dětech rozvíjíme vzájemnou ohleduplnost, toleranci, zdvořilost.

3.3. Personální podmínky

V každém oddělení pracují dvě učitelky, střídavě v ranní a odpolední směně. Na začátku školního roku jsou ve třídách, kde probíhají adaptace nových dětí, posíleny směny zdvojením služeb. Všechny pedagogické pracovnice se průběžně vzdělávají na seminářích a kurzech. Všechny kmenové pedagogické pracovnice splňují předepsanou úroveň vzdělání. Ve třídách, kde vzděláváme děti se speciálními vzdělávacími potřebami s potřebou podpůrných opatření min. 3. stupně, pracují navíc asistentky pedagoga.

Provoz školní kuchyně zajišťují kuchařky (hlavní, provozní a pomocné) a hospodárka (vedoucí ŠJ). O úklid prostor se stará kolektiv uklízeček, v čele se školnicí.

3.4. Podmínky pro vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami

3.4.1 – děti s poskytovaným podpurným opatřením

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami se podle §16 odst. 1 školského zákona rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření. Podpurnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Děti mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření školou a školským zařízením

Podpurná opatření spočívají podle §16 odst. 2 školského zákona v:

- a) poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- b) úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky,
- c) úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání,
- d) použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob (1 a), Braillova písma a podpurných nebo náhradních komunikačních systémů,
- e) úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy,
- f) vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- g) využití asistenta pedagoga,
- h) využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů, nebo
- i) poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených

Podpurná opatření se v souladu s §16 odst. 3 školského zákona a podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpurná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení a představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Jsou poskytována dítěti, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Podpurná opatření prvního stupně nemají normovanou finanční náročnost potřeb (§2 odst. 1 vyhl. č. 27/2016, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění).

Poskytování podpurných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpurných opatření prvního stupně škola vyhodnotí, zda podpurná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpurných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpurná opatření prvního stupně (§10 odst. 1 vyhl. č. 27/2016, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění).

Popis obtíží a stanovení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, stanovení cílů podpory a hodnocení naplnění plánu zapisuje škola do dokumentu Přehled individuálního rozvoje dítěte.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují v souladu s §2 odst. 3-5 vyhl. č. 27/2016, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. Poskytují se samostatně nebo v kombinacích různých druhů a stupňů v souladu se zjištěnými speciálními vzdělávacími potřebami dítěte. Konkrétní druh podpůrného opatření lze poskytovat pouze v jednom stupni. Členění konkrétních podpůrných opatření do stupňů, pravidla jejich použití a normovaná finanční náročnost podpůrných opatření druhého až pátého stupně jsou stanoveny v příloze č. 1 k vyhlášce vyhl. č. 27/2016, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Pokud jsou v doporučení školského poradenského zařízení uvedeny všechny informace podstatné pro vzdělávání dítěte, nezpracovává škola individuální vzdělávací plán, ale zaznamená popis obtíží, stanovení cílů podpory a naplňování plánu do dokumentu Přehled individuálního rozvoje dítěte. V opačném případě škola zpracuje individuální vzdělávací plán ve spolupráci se školským poradenským zařízením.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními spolupracuje škola se zákonnými zástupci dětí, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby s odborníky mimo oblast školství.

V případě dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího a vyššího stupně se na jejich vzdělávání podílí také asistenti pedagoga, kteří zajišťují činnosti v souladu s §5 odst. 3 a 4 vyhl. č. 27/2016, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

3.4.2 – děti nadané

V předškolním věku dítě nelze mnohdy s určitostí identifikovat nadání dítěte, ale pokud některé dítě vykazuje známky nadání, je dále podporováno tak, aby jeho vzděláváním byl stimulován rozvoj jeho potenciálu. Míru nadání diagnostikuje školské poradenské zařízení (PPP, SPC). Při plánování vzdělávacího obsahu nadaného dítěte vychází škola z doporučení ŠPZ a obsah konzultuje také se zákonnými zástupci dítěte.

3.4.3 – děti raného věku

Pro potřeby vzdělávání v MŠ je raným dětstvím nazýváno období mezi 2. a 3. rokem dítěte. MŠ Řešovská zařazuje pravidelně do docházky děti, které dosáhnou věku 3 let v období od září do prosince. Vyšli jsme ze zkušeností uplynulých let a zmapovali jsme potřeby těchto dětí. První potřebou je pozvolná adaptace, probíhající delší dobu, než u dětí starších. Optimální je také vyšší potřeba pohybu, úprava režimu dne, bezpečné a věku odpovídající hračky a zvýšená pomoc dospělých. Vzhledem k personálnímu posílení (asistenti pedagoga, nové financování v souladu s tzv. PHmax) se daří většinu podmínek naplnit.

4. Organizace vzdělávání

Vzdělávání probíhá v průběhu celé provozní doby školy. Většina řízených činností je orientována na dopoledne. Odpoledne převažuje volná hra a individuální nebo skupinová práce s dětmi.

Většinou realizujeme heterogenní uspořádání dětí ve třídách, převažují třídy s max. třemi věkovými ročníky ve skupině (3-5, 4-6, 5-7 let).

Vzdělávací obsah je uspořádán do jednotlivých integrovaných bloků, podrobněji popsáno viz „vzdělávací program“.

V případě mimořádných situací (nouzový stav, omezení nebo zákaz docházky dětí do školy z důvodu hrozící epidemie infekčních onemocnění), probíhá vzdělávání distančně, a to především pro děti v posledním ročníku mateřské školy (povinné předškolní vzdělávání). Na webových stránkách školy jsou zveřejněny zábavné úkoly způsobem, který umožňuje zákonným zástupcům plnit vzdělávací obsah alespoň v základním objemu. Součástí této nabídky mohou být i příspěvky lektorů jednotlivých kroužků (např. angličtiny, logopedické prevence nebo kroužku „Předškoláček“). Učitelky i asistentky pedagoga na třídách komunikují se zákonnými zástupci také prostřednictvím emailové pošty. Vzdělávání distanční formou lze obohatit i o soutěže, přehlídky nebo jiné akce „na dálku“.

4.1. Organizace dne

6.30 – 8.45 hod	příchod do MŠ, převlékání, volné hry, individuální nebo skupinová práce
8.45 – 9.00 hod	tělovýchovná aktivita formou cvičení, PH nebo HPH, hygiena
od 9.00 hod	svačina, hygiena, program dne
cca od 10.00 hod	hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt venku
11.30 – 12.00 hod	návrat, převlékání, hygiena, oběd
12.00 – 13.00 hod	hygiena, odchody některých dětí domů, kroužek, převlékání do pyžam, poslech pohádky nebo relaxační hudby
13.00 – 14.30 hod	klid na lůžku (předškoláci do 14.00 hod, pak klidové aktivity mimo lehátko)
14.30 – 15.00 hod	vstávání, TV chvilka nebo protažení, hygiena, převlékání, svačina
15.00 – 17.00 hod	volné hry, individuální nebo skupinová práce, kroužky, odchody domů

4.2. Školní řád

Školní řád stanovuje:

- podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí, jejich zákon. zástupců a zaměstnanců školy
- podmínky provozu a vnitřního režimu školy
- podmínky zajištění BOZ dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy, před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí
- podmínky zacházení s majetkem školy

Tištěná podoba školního řádu v platném znění je umístěna celoročně na nástěnkách ve všech dětských šatnách, v elektronické podobě nepřetržitě na webu školy.

4.3. Zpracování třídních vzdělávacích programů

Po ukončení adaptací, zpravidla na začátku října, je učitelkami provedeno první hodnocení dětí. Výstupy slouží k vytvoření třídního vzdělávacího programu (dále jen „TVP“) „na míru“ (svým obsahem odpovídá věku, potřebám, zájmům a možnostem dětí, formou odpovídá způsobu práce učitelky). Obsah TVP vychází ze ŠVP, dílčí bloky si vybírají učitelky jednotlivých tříd samy podle vzdělávacích potřeb tříd, určí si rozsah, dobu trvání a naplánují nabízené činnosti v rámci integrovaného bloku (dále jen „IB“). Po ukončení IB zhodnotí průběh a výsledky vzdělávání. Název a obsah aktuálního IB najdou zákonní zástupci v dětských šatnách.

5. Vzdělávací program

Název: Rosteme spolu

Vize: Děti jsou jako mladé stromky, potřebují přiměřenou péči a stálou pozornost za každého počasí. My jim pomáháme zdravě růst.

Rámcový cíl 1: rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení

Dílčí cíle:

- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu
- systematicky rozvíjet řeč dítěte a cvičit schopnosti a dovednosti, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení
- podporovat stále dokonalejší chápání okolního světa i dětskou radost z rozšiřujících se možností zasahovat do jeho dění, motivovat dítě k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jeho chuť k učení, zájem poznávat nové a objevovat neznámé, porozumět věcem a jevům kolem sebe
- rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se, rozvíjet všechny poznávací a kreativní schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání
- přispívat k elementárnímu dětskému chápání vývoje, pohybu a proměn, rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi

Rámcový cíl 2: osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

Dílčí cíle:

- poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné, hodnoty spojené se zdravím, životem a životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi
- v rozsahu dětských možností přispívat k předání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic, jazyka a poznání
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- vést děti k sociální soudržnosti, připravovat se na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sbližování

Rámcový cíl 3: získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Dílčí cíle:

- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- vést dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé)
- vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá

5.2. Charakteristika programu

Vzdělávací program nese název „Rosteme spolu“. Vyjadřuje vývoj, změnu, i vzájemné obohacování, které může být v určitých situacích oboustranné (i pedagog se může od dětí učit), dosažené společnými silami, na základě spolupráce. Dospělý doprovází dítě na cestě zrání a růstu. Je mu partnerem, rádcem i spolehlivou oporou. Pomáhá mu poznávat, objevovat, vytvořit si vlastní názor v rozsahu jeho vlastních možností, zájmů a potřeb, v souladu s hodnotami naší společnosti, a to všechno v podnětném a bezpečném prostředí.

ŠVP byl vytvořen ve spolupráci se všemi pracovníky mateřské školy. Obsah a forma je každoročně předmětem hodnocení (viz Roční hodnocení školy), jehož výstupy slouží k úpravám nebo změnám v plánu.

Metody a formy práce s dětmi:

- prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi, založenými na přímých zážitcích dítěte
- hra, realizovaná na základě zájmu a volby dítěte
- situační učení, tzn. praktické ukázky pro získání dovedností a poznatků
- spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby

V předškolním vzdělávání jsou uplatňovány aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené. Dětem je nabízena didakticky zacílená činnost, učitelkou přímo nebo nepřímo motivovaná, obsahující spontánní i záměrné (cílené, plánované) učení.

Integrovaný přístup předškolního vzdělávání, uplatňovaný na základě integrovaných bloků, nabízí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích.

5.3. Obsah programu

ŠVP je rozdělen do jednotlivých integrovaných bloků. Některé jsou pevně vázány na konkrétní roční období, jiné jsou v tomto ohledu nezávislé.

IB vázané na roční období:

- podzim: Už chodím do školky, Podzim kouzlí, Když dozrává ovoce a zelenina
- zima: Advent, Paní Zima, Půjdu k zápisu, Těšíme se na karneval
- jaro: Přišlo jaro
- léto: Na návštěvě u broučků, Sluníčko kamarád
- jaro/léto: Jsme rodina

IB časově nezávislé:

- Prozkoumáme svět, máme smyslů pět
- O slonovi, myšce, všechno najdeš v knížce
- Voda, voděnka
- Povídejme si, děti
- Doprava
- Pečujeme o zdraví
- Z pohádky do pohádky
- Máme rádi zvířata
- Dobré chutnání
- Angličtina

Úvodním blokem TVP je vždy IB Už chodím do školky.

Další IB jsou vzdělávací nabídkou, ze které si dále vybírají učitelky podle vlastních vzdělávacích záměrů.

Zvláštní postavení v souboru IB má program logopedické prevence, který je detailně zpracován již v úrovni ŠVP. Jednotlivé části jsou uspořádány v posloupnosti od jednodušších hlásek ke složitějším a lze je naplňovat v tempu, kterému děti aktuálně stačí. Slouží k realizaci logopedické prevence.

IB: Už chodím do školky

Charakteristika bloku: Blok začíná v době, kdy se děti do MŠ po prázdninách navrací nebo nově nastupují. Tato doba je spojena se sžíváním dětí, s nastavováním pravidel společného soužití, s vzájemným poznáváním, s budováním vlastního sebevědomí, s testováním vlastních sil a možností, se vznikem kamarádství, se seznamováním se s lidmi i s prostředím, s odpoutáním se od známého a s poznáváním nového. Úspěšná adaptace pokládá základy pro pozitivní vztah ke školce a ke všemu, co k docházce do školky patří.

IB je úvodní v rámci celého vzdělávacího programu.

Hlavní cíl: získání relativní citové samostatnosti

Klíčová slova: domov, mateřská škola, přízemí, patro, třída, názvy tříd, značka, šatna, kuchyňka, názvy oblečení a obuvi, symboly a barvy, vlastní jméno a příjmení, jména spolužáků a pí učitelek, kuchařka, uklízečka, základní orientace v čase = pojem prázdniny, volné dny, pracovní dny, názvy dnů v týdnu, pojmy včera, dnes, zítra, brzy, později, denní rozvrh, svačina, oběd, pozdrav, poděkování, požádání, kamarád, radost, smutek, stesk, těšení, dohoda, moje/tvoje/všech, ...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- umět se odloučit na určitou dobu od rodičů
- zvládnout činnosti vyžadující samostatnost, pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno (znát jméno, příjmení svoje, svých kamarádů i pí učitelek, značku, umět se orientovat v prostorách MŠ, znát zaměstnance MŠ a předmět jejich činnosti, předměty denní potřeby, zvládnout úklid hraček, chápat orientaci v čase – prázdniny, volné a pracovní dny, denní rozvrh, nejdřív, potom, ...)
- zvládnout základní společenské návyky ve styku s ostatními (pozdravit, poděkovat, požádat, rozloučit se, neskákat do řeči, umět požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn, ...)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou, dodržovat pravidla chování ve skupině)

IB: Podzim kouzlí

Charakteristika bloku: Blok se v souvislosti s nástupem podzimu soustřeďuje na mapování výrazných změn v přírodě (rostliny, ptáci, zvířata). Nabízí možnost experimentovat (voda/vzduch), rozvíjet fantazii (práce s přírodninami) a pozorovat nápadné proměny (barvy listů, krajina v mlze).

Hlavní cíl: vytváření povědomí o přírodním prostředí, jeho rozmanitosti, vývoji a proměnách

Klíčová slova: názvy zvířat a ptáků z volné přírody, počasí a jeho projevy, odlet ptáků, přezimování, zimní spánek, krmítko, stromy a květiny, list, jehličí, strom, keř, mlha, jinovatka, námraza, plody a jejich názvy, list, kořen, kmen, koruna, plod, stopka, ochlazení, oteplení, zabarvení, uvadání,...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- osvojit si základní poznatky o přírodních jevech typických pro podzimní období
- vnímat všemi smysly, experimentovat (barvy v přírodě, změny počasí, voda/vzduch)
- uvědomovat si, co je a není bezpečné (houby), jak chránit svoje zdraví (změny v oblékání)
- prožívat radost z nově poznávaného (dětské hry a zábavy na podzim, např. draci, větrníky...)
- zažít estetické a tvůrčí aktivity vedoucí k rozvoji fantazie (přírodniny a práce s nimi)

IB: Když dozrává ovoce a zelenina

Charakteristika bloku: Sklizeň je v plném proudu, člověk využívá nabídky přírody. Konzervuje plody z přírody různými způsoby, aby měl možnost konzumace v zimním období. Je čas prozkoumat, jak co vypadá, voní a chutná. A posílit svoje zdraví před příchodem zimy. Teplejší část roku je totiž u konce, příroda se chystá na odpočinek.

Hlavní cíle:

- vytvořit povědomí o sounáležitosti s přírodou
- osvojení si poznatků k podpoře zdraví

Klíčová slova: názvy ovoce a zeleniny (i exotické), pojmy šťáva, dužina, slupka, stopka, list, jádro, jádřinec, džus, kompot, marmeláda, džem, rosol, povidla, lisovat, vařit, sladký, kyselý, trpký, hořký, slaný, průhledný, jedlý, jedovatý, nevolnost, zdraví, nemoc, vůně, otisk, obrys, vyloupnout, puknout, nezralý, přezrálý,

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- vnímat všemi smysly, pozorovat, experimentovat
 - umět pojmenovat, čím je obklopeno
- (ovoce a zelenina všemi smysly, zpracování, strom x keř, práce na zahradě, houby)
- rozlišovat, co prospívá zdraví, v běžných situacích neohrožovat zdraví ani bezpečí své ani ostatních (houby)
 - mít povědomí o významu přírody pro člověka

IB: Advent

Charakteristika bloku: Adventní období v sobě zahrnuje jak přípravu na Vánoce, tak jejich vlastní průběh. Celek se soustřeďuje na přibližování českých lidových tradic a činností, které jim předcházejí. Mezi dětmi již panuje určitá míra spolupráce, kterou lze využít např. při společném zdobení třídy. Pobyt venku je limitován počasím, přibývá více příležitostí k adventním činnostem uvnitř. Zkrácení dne nabízí možnosti experimentovat třeba se světlem. A samotné obdarovávání lze prožít několika způsoby. Společné činnosti seznamují děti s vánočními tradicemi (společné zpívání u stromečku, krájení jablíček...)

Hlavní cíl: seznámit se a učit se udržovat kulturní tradice svojí země

Klíčová slova: Advent, Vánoce, svátek Barborky, Mikuláš a legenda o něm, obdarovávání, těšení, překvapení, tajemství, radost, smutek, zklamání, vzkaz, prosba, narození, Betlém, hvězda, anděl, čert, koleda, slavnost, prostírání stolu, zdobení, vánoční stromek, listnatý x jehličnatý, kapr, káď, rybář, kyslík, šupina, smrk, jedlička, borovice, čerstvý, umělý, ochrana přírody, vánoční ozdoby, špička, řetěz, sláma, sklo, papír, korálek, třpytivý, světýlka, pohádka, vyprávění, kometa, darování x půjčení, cukroví, chudý, bohatý, pastýř, chlév, ...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- osvojit si poznatky o své zemi a jejích tradicích, o jiných zemích a kulturách
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem, vyjádřit samostatně pocity
- vyvinout úsilí, soustředit se na činnost a činnost dokončit (dárky)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků (přijímat dar, obdarovávat)
- naučit se pracovat podle návodu (nové hry a hračky)

IB: Paní Zima

Charakteristika bloku: Příchod zimy je dětmi spojován především se sněhem – takže pokud přijde bohatá sněhová nabídka, využijeme ji na kopci za školkou (jízda na ježdících) nebo na školní zahradě (stavby ze sněhu, malování do sněhu, koulovaná, vytváření cest, sledování stop a otisků do sněhu apod.). Do úhlu zájmu se dostávají typické zimní sporty. Zajímavé je zjistit, jak se žije lidem nebo zvířatům v oblastech věčné zimy. V teple třídy pak zkoumáme, co se sněhem stane, když... Časově do tohoto období spadá i tradice Tří králů.

Hlavní cíl: osvojit si poznatky o přírodních jevech, typických pro zimu

Klíčová slova: zima jako roční období x zima jako pocit chladu, jinovatka, mráz, sníh, náledí, obleva, námraza, rampouch, závěj, krmítko, krmení, hladovění, lidský příbytek, voda, pára, led, zamlžený, orosený, srážení páry, zamrzání, sněžení, umělý sníh, tání, zimní sporty, zimní oblečení, oblasti věčného ledu a sněhu, bělostný, sněhový (také hasicí přístroj nebo sníh z bílků), Eskymák, iglú, sněžnice, sněžný skútr, zavátý, sněhová přikrývka, zmrzlina, lednička, chladnička, mrazák, bruslení, lyžování, sněhulák, ...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- osvojit si elementární poznatky o přírodě a přír jevech (změny počasí, přezimující ptáci)
- experimentovat s materiály (proměny vody, stavba sněhuláka, malování do sněhu...)
- zvládnout základní pohybové dovednosti, znát základní pojmy užívané ve spojení se sportem (zimní sporty a hry na sněhu, ochrana zdraví)
- osvojit si elementární poznatky o jiných zemích a kulturách (Eskymáci, zvířata z míst věčné zimy), osvojit si poznatky o své zemi a jejích tradicích (Tři králové)

IB: Půjdu k zápisu

Charakteristika bloku: Každoročně během ledna absolvují předškoláci zápis do základních škol. Pokud není úroveň školní zralosti předškoláků vyrovnaná, je vhodné v tomto období porovnat dosažené výsledky u jednotlivých dětí a soustředit se na vyrovnání případných nedostatků. Diagnosticky pomohou pracovníci PPP. Na řadu přichází i intenzivní motivace dětí pro vstup do ZŠ (návštěvy okolních škol, didaktické hry Na školu, rozhovory o škole, setkání se školáky aj.). Důležitou součástí programu je průběžná komunikace s rodiči (plány, představy, srovnání, výsledky testů, pokroky, doporučené činnosti doma apod.) i s učitelkami ZŠ (naposledy uvedly, že při vstupu do ZŠ mají děti nejvíce potíží se sebeobsluhou, s držením tužky a s výslovností)

Hlavní cíl: u dětí v posledním roce před vstupem do ZŠ a u dětí s OŠD dosáhnout nejvyšší možné úrovně školní zralosti

Klíčová slova: mateřská škola, základní škola, jméno, příjmení, adresa, školní taška nebo batoh, třída, penál, geometrické tvary, barvy, předložky spojené s orientací v prostoru, požádání, poděkování, prosba, spolužák, číslovky, starší, mladší, učit se x hrát si, jídelna, družina, hřiště, školní hřiště x zahrada, loni, letos, na podzim, po prázdninách, učitel, učitelka, ředitel, kuchařka, uklízečka, přezůvky, pravítko, fix, guma, pastelka, tužka, papír, sešit, kniha, radost, těšení, obavy, sourozenec,...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- správně vyslovovat, samostatně se vyjadřovat, rozlišit a znát některá písmena a číslice, poznat napsané své jméno, odpovídat na otázku (jméno, příjmení, adresa)
- chápat prostorové matematické pojmy (geometrické tvary, orientace v prostoru)
- zvládnout základní společenské návyky (pozdrav, poděkování, požádání, oslovení)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků (dárek dětem v 1. tř., návštěva ZŠ)
- osvojit si elementární poznatky o lidské společnosti (práce dospělých, profese)

IB: Těšíme se na karneval

Charakteristika bloku: Zima nabízí další ze svých radovánek, a tou je tradiční masopustní karneval. Každý má možnost vybrat si „kým bude“, přijmout a prezentovat vlastnosti zvolené postavy. Můžeme zažít, jací být chceme i naopak. Karneval je hlavně o legraci, předvádění a tancování.

Hlavní cíle:

- rozvíjet tvořivé sebevyjadřování
- osvojit si poznatky o kulturních tradicích své země

Klíčová slova: maska, převlek, postava, skutečnost x fikce, karneval, průvod, rej, muzikanti, hudební nástroje, tanec, lidské vlastnosti...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- osvojit si elementární poznatky o tradici masopustu (masopustní zvyky, význam masek, hudební nástroje, muzikanti, společné akce – výzdoba, program, společenské chování)
- zachycovat své prožitky prostřednictvím výtvarných aktivit
- umět se vyjadřovat prostřednictvím hudebních a hudebně-pohybových činností

IB: Přešlo jaro

Charakteristika bloku: Integrovaný blok zahrnuje velmi široké spektrum – od změn v přírodě až po lidové tradice (Velikonoce, čarodějnice). Všimá si změn v počasí, v přírodě, v lidských činnostech. Vybízí k návštěvě (skutečné nebo domnělé) lesa, upozorňuje na (pozitivní i negativní) vliv člověka na přírodu, připomíná typické profese, které se váží k lesu a plánuje aktivní prožití Velikonoc. Děti mohou provádět první pěstitelské pokusy nebo naživo sledovat vývoj motýlů (Fata Morgana).

Hlavní cíl:

- umět se zaměřit na jevy důležité z poznávacího hlediska (objevit podstatné znaky, porovnat změny v časové ose, pojmenovat charakteristické rysy předmětů nebo jevů)
- udržovat a rozvíjet kulturní tradice svojí země

Klíčová slova: jaro, keře, květiny, hmyz – obecně i konkrétně, mládě, rodič, tání, oteplení, delší, kratší, zazelenat se, rozkvést, pupeny, vylíhnout se, narodit se, stádia vývoje hmyzu, klíčení, rašení, profese myslivec, hajný, hnízdo, hnízdění, kořen, semínko, stonek, list, cibulka...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- vytvářet vztah k místu, kde dítě žije, získat povědomí o významu životního prostředí pro člověka (jarní keře a květiny, podmínky pro růst, pěstitelské pokusy, užitečný hmyz, první jarní zelenina, význam pro zdraví člověka, jarní barvy, volně žijící zvířata a jejich mláďata, ptáčci na jaře, hmyz)
- získat povědomí o vývoji a neustálých proměnách v přírodě (vajičko-pták, vajičko-kukla-brouk, tráva-seno, změny v počasí)
- pochopit vliv lidské činnosti – kladný i záporný (ochrana přírody, chování návštěvníků lesa)
- osvojit si elementární poznatky o lidské společnosti (profese: myslivec, dřevorubec, truhlář, ochránce přírody, hajný...)
- osvojit si poznatky o své zemi a jejích tradicích (Velikonoce, zvyky a průběh oslav, čarodějnice)

IB: Na návštěvě u broučků

Charakteristika bloku: Obsah bloku je myšlenkově blízký s IB Přišlo jaro. Soustřeďuje se na svět hmyzu (přesněji některých členovců), zkoumá podrobněji život jednotlivých zástupců a je zaměřen na objevování všemi smysly. Využívá k tomu netradiční techniky (prohlížení mikroskopem nebo lupou, práce s vývojovými modely, ochutnávky medu, vytváření z voskových pláství, seznámení s hedvábím, pořady BBC, fotografování v režimu „makro“, vyhledávání info na internetu, besedy s včelařem, návštěva Motýlích dnů ve skleníku Fata Morgana aj.). Připomíná zásady ochrany svého zdraví.

Hlavní cíle:

- osvojit si poznatky o hmyzu (členovcích), jeho způsobu života, specifickém vývoji
- znát způsoby ochrany přírody i svého zdraví

Klíčová slova: hmyz, vajíčko, larva, kukla, zakuklit se, brouk, moucha, včela, čmelák, vos, sršeň, potápka, mravenec, beruška, opylování, úl, česno, plástev, med, pyl, vosk, užitečný, nebezpečný, ...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- osvojit si elementární poznatky o přírodě a přírodních jevech (hmyz)
- mít povědomí o významu přírody pro člověka (způsoby ochrany přírody člověkem)
- pozorovat záměrně, umět se na činnost soustředit

IB: Jsme rodina

Charakteristika bloku: Téma rodiny - jako společenství blízkých - je naznačeno již v bloku Přišlo jaro v souvislosti se zvířecí říší (líhnutí a rození mláďat). Nyní je zasazeno do lidské společnosti. Věnuje se rodině, tedy blízkým lidem, kteří ji tvoří. Porovnává vztahy mezi dětmi a dospělými v mateřské škole a v rodině, pomáhá rozlišit vhodné a nevhodné modely chování. Přispívá k udržování dětských přátelství. Všimá si proměn v lidském životě v závislosti na věku (růst těla, dovednosti). Samotné dítě zkoumá z několika úhlů pohledu (role dítěte v rodině a ve škole, práva a povinnosti dítěte, život dětí u nás a ve světě, charakteristické činnosti dítěte, dítě ve skupině, vztahy mezi dětmi navzájem, vztahy mezi dětmi a dospělými, ochrana soukromí atd.). Nepodporuje genderové stereotypy. Mezi aktivity tohoto bloku patří také oslava Dne matek, oslava Dne dětí a rozloučení s předškoláky. Pokud je tento blok zařazen v červnu jako poslední, rekapituluje také zpětně uplynulý školní rok.

Hlavní cíle:

- osvojit si elementární poznatky o rodině, o lidské společnosti a o základních morálních hodnotách,
- pochopit svoji roli ve společenství a umět se chovat podle ní
- poznat jiné kultury

Klíčová slova: rodina a její členové (blízké i vzdálené vztahy), pomoc blízkým, rodinný výlet, Den matek, Den dětí, dar, překvapení, ukolébavka, profese dospělých, dětství, dospělost, domácí fotoalbum, předměty na památku, rodinné tradice nebo rituály, miminko, narození, svatba, kočárek, sedačka, chrasítka, hračky, dítě, dospělý/dospělost, dětství, země (stát), černoch, běloch, kamarád, pomoc, povinnost, oslava, předškolák, loučení, základní škola, mateřská škola, holčička, kluk, domov, host, návštěva, ...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách (rodina, pomoc dětí dospělým, význam obdarování, pravidla vzájemného styku = zdvořilost, ohleduplnost, spolupráce)
- osvojit si elementární poznatky o lidské společnosti (povolání rodičů)
- podílet se na estetických a tvůrčích aktivitách (dárek pro maminku)
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým
- připravovat společně slavnosti (oslava Dne dětí, rozloučení s předškoláky)

IB: Sluníčko kamarád

Charakteristika bloku: Letní téma obrací pozornost k blížícím se prázdninám a k plánování dovolených (způsoby cestování, cíle), mapuje možnosti, jak trávit volné dny, připomíná zásady bezpečného pobytu na slunci. Některé aktivity denního režimu lze přesunout ven, nabízí se experimentování s vodou a pískem, je více příležitostí k míčovým hrám, jízdám na tříkolkách, kreslení na chodník (křídou nebo vodou), ke hrám s bublifuky. Blok si všímá přírodních jevů typických pro léto (bouřka, duha, kroupy). „Plánování cest“ vzbuzuje zájem o mapy. Pokud je tento blok zařazen v červnu jako poslední, rekapituluje také zpětně uplynulý školní rok.

Hlavní cíle:

- rozvoj pohybových dovedností, uvědomění si vlastního těla (limity)
- vytváření povědomí o některých přírodních jevech

Klíčová slova: opalovat se, opalovací krém, sluneční brýle, škodit, prospívat, teplo, chlad, cestování, den, noc, stín, paprsek, mrak, déšť, bouřka, kroupy, duha, zatmění, tetelit se (horký vzduch nad vozovkou), horký, žhavý, dopravní prostředky, glóbus, mapa (symboly v mapě), navigace, kompas, suchý, mokrá, sypaný, tvárný, prosít, hustý, řídký, smíchat

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- osvojit si poznatky a dovednosti chránící před nebezpečnými vlivy prostředí (zdravé slunění, otužování)
- prožívat radost ze zvládnutého, přijímat pozitivní ocenění i případný neúspěch, osvojit si poznatky o pohybových činnostech, zvládnout základní pohybové dovednosti, v běžných situacích neohrožovat zdraví ani bezpečí své ani ostatních, vědět, kde v případě potřeby hledat pomoc (letní pohybové aktivity)
- experimentovat s vodou a pískem
- osvojit si poznatky o letních přírodních jevech (bouřka, duha, kroupy)
- osvojit si jednoduché poznatky o technickém prostředí (dopravní prostředky, dopravní značky a situace, semafor)

IB: Pečujeme o zdraví

Charakteristika bloku: Obvykle je tento blok zařazován v období očekávané zvýšené nemocnosti dětí (např. podzimní výskyt chřipek a nachlazení) pro upevnění zdravých životních návyků (ovoce/zelenina, otužování, sport). Některé činnosti (např. projekt Medvídková nemocnice) pomáhají dětem odstranit strach nebo předcházejí vzniku strachu z lékařského personálu. Samozřejmostí je seznámení se nebo opakování základních hygienických návyků.

Pracuje také s novou zkušeností, tj. životem v ohrožení epidemií nebo pandemií, upevňuje související nové hygienické návyky, reflektuje výskyt častých změn během mimořádných situací a z toho vyplývající potřebu umět na ně rychle reagovat.

Hlavní cíle:

- seznamovat se s částmi lidského těla
- mít povědomí o ochraně zdraví
- být seznámen s pravidly života za mimořádných událostí (epidemie)

Klíčová slova: části lidského těla, názvy sportů, názvy ovoce, zeleniny, oblečení, pojem nemoc x zdraví, kapesník, profese lékař x sestřička, pojem ochrana zdraví, ohleduplnost, kýchání, kašel, rýma, chřipka, nakazit se, otužování, léky a jejich užívání, viry a bakterie, rouška, karanténa, pečlivé mytí rukou, dezinfekce

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- umět pojmenovat části lidského těla, znát jejich funkce, mít povědomí o růstu těla, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, sportem, s pohybem
- rozlišovat, co prospívá zdraví (význam ovoce, zeleniny, vhodné oblečení)
- v běžných situacích neohrožovat zdraví ani bezpečí své ani ostatních, vědět, kde v případě potřeby hledat pomoc
- zvládnout základní hygienické návyky (používání kapesníku, léky – bezpečnost, používání WC)
- osvojit si elementární poznatky o lidské společnosti (povolání lékař, sestřička)
- chápat, že v určitých situacích jsou hygienická pravidla zpřísnována a vědět proč

IB: Doprava

Charakteristika bloku: Obsahem programu v rámci tohoto IB je seznámit se způsoby a možnostmi dopravování osob i nákladu, se symboly dopravního provozu (některé značky, semafor pro auta i pro chodce, značení přechodu pro chodce apod.) a se základními pravidly chování chodců v dopravě (chůze dvojic, trojic, přecházení vozovky aj.). Podle možností využít i poskytnutého dopravního hřiště v MŠ Poznaňská. Celoročně používat signalizační vesty pro děti.

Program je realizován celoročně, průběžně, v aktuálně potřebném rozsahu.

Hlavní cíl: zvládnout hlavní zásady bezpečného chování v dopravě v okolí školy

Klíčová slova: doprava, silnice, křižovatka, chodník, přechod pro chodce, dopravní značka (názvy některých), semafor a jeho funkce, názvy a druhy dopravních prostředků, reflexní vesta, závora, řidičský průkaz, MHD, pojmy osobní a nákladní, pojmy námořní x letecká x silniční, tlačit, táhnout, depo, hangár, garáž, koleje, rozdíl tramvaj/trolejbus/metro, cyklista, helma, za sebou, vedle sebe, první, poslední, hned za, hned před, mezi, zákaz, strojvůdce, pilot, řidič, výpravčí, jízdenka, průkazka, volant, brzda

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- orientovat se bezpečně v okolí mateřské školy
- osvojit si elementární poznatky o některých činnostech člověka (povolání: strojvůdce, pilot, řidič, výpravčí, dopravní policista, kapitán, lodník apod.)
- umět odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout (dopravní prostředky, chování chodce na silnici a na chodníku, bezpečné přecházení dvojic v zástupu, individuální, hromadná doprava, pravidlo „být viděn“)
- osvojit si orientaci v prostoru (pojmy před, nad, za, vedle, mezi atd.)

IB: Z pohádky do pohádky

Charakteristika bloku: Pohádka je jedinečný literární útvar, dětem srozumitelný jako žádný jiný druh umění. Prostřednictvím příběhů lze děti motivovat, učit řešit problém, nabýt zkušenost, poznat, prožít, posílit zájem o knihy, divadlo nebo kulturu obecně. Téma pohádky může prolínat všemi organizačními formami dne v mateřské škole, může být součástí rituálů i hlavním tématem nepravidelných/jednorázových činností.

Hlavní cíl: rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností, seznamování se světem kultury a umění

Klíčová slova: pohádka, spisovatel, básník, básnička, četba, divadelní představení, gesta, mim, herec, pantomima, pohádková postava, dobrý a špatný konec, spravedlnost, jeviště, hlediště, šatna, potlesk, reflektor, opona, skutečnost x fikce, kreslená x animovaná x loutková pohádka, loutka, kamera, kameraman, režisér, kino, promítání, ...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- vyvinout volní úsilí během estetických aktivit, soustředit se na činnost, prožívat a prožívání dětským způsobem projevit
- utvořit si základní dětskou představu, co je dobře a co špatně (pojmenovat lidské vlastnosti, umět rozlišit dobré a špatné, umět vysvětlit proč)
- vnímat kulturní a společenské podněty, ty sledovat se zájmem, později hodnotit

IB: Máme rádi zvířata

Charakteristika bloku: Program obrací pozornost na zvířata (domácí i exotická), jejich názvy, vzhled, charakteristické znaky, způsob života, potřeby, užitek pro člověka nebo soužití s člověkem. Využívá zkušeností některých dětí s domácím mazlíčkem i s návštěvami blízké ZOO. Klade otázky: „ Jak může člověk ovlivnit život zvířat?“ a „Je tomu i naopak?“ Obsah umožňuje pohled na zvířata z několika směrů: podle místa, kde žijí (na poli/v lese), domácí/exotická, přívětivá/nebezpečná, atd. Prozkoumat lze povrch jejich těla, stopy, které nechávají za sebou, stíny, které vrhají, zvuky, kterými se ozývají, apod.

Hlavní cíle:

- osvojení základních poznatků o zvířatech
- uvědomovat si roli člověka v soužití se zvířaty

- odpovídat za sebe a své jednání, odhadnout vlastní možnosti
- uvědomit si příjemné i nepříjemné cit. prožitky ve vztahu k dom. mazlíčkům
- uplatňovat své individuální potřeby s ohledem na druhého
- vytvořit základní dětskou představu o tom, co je dobře a co špatně (neublížovat, neničit, nekrmit zvířata – důvod...)
- mít povědomí o významu životního prostředí a jeho ochraně

Klíčová slova: mazlíček, chov zvířat, péče, venčení, krmení, pelíšek, obojek, očkování, čištění, veterinář, cizokrajný x domácí, užitečný x škodlivý, les x prales, ZOO, klec, výběh, ohrada, pavilon, terárium, akvárium, bazén, denní x noční zvíře, chov, krmení, volná příroda x zajetí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- samostatně vyjádřit prožitky z vlastních chovatelských pokusů, odhadnout vlastní možnosti, učit se být citlivé ve vztahu k živým bytostem (chov zvířat doma, odlišnosti v chovu ve městě a na vesnici, vlastní zkušenosti s mazlíčky, domácí zvířata a jejich mláďata), těšit se z hezkých a příjemných zážitků
- uvědomovat si, co je nebezpečné (obecná pravidla chování k vlastním i k cizím zvířatům, pravidla chování návštěvníka ZOO)
- osvojit si jednoduché poznatky o zvířatech (exotická x domácí zvířata, zvířata žijící na souši nebo ve vodě)

IB: Voda, voděnka

Charakteristika bloku: Celoročně využitelný program, který zpracovává téma VODA. Opakuje vše známé (všechna skupenství, voda v přírodě, pitná voda, vodní sporty, profese související s vodou, vodní hrátky apod.) a vybízí k objevování nového (koloběh vody v přírodě, netradiční vodní sporty, pitná voda ve městě, povodeň, experimenty se vsakováním a vzlínáním, barvením vody, aj). Zamýšlí se nad potřebou ochrany vodních zdrojů a chováním člověka v přírodě v souvislosti s vodou.

Hlavní cíl: mít povědomí o významu vody v pro člověka

Klíčová slova: potok, řeka, moře, jezero, rybník, bažina, močál, louže, studánka, tůňka, bazén, oceán, přehrada, pramen, ústí, soutok, vodovod, vodárna, okap, kanál, stoka, potrubí, vodní mlýnek, čistička vod, vodník, podvodník, vodák, vodojem, vodovky, pitná/užitková voda, koryto, břeh, peřej, lávka, most, ostrov, poloostrov, vodoměrka, obojživelný, žábry, plíce, proudit, valit, kapat, stříkat, vsáknout se, plavat, brodit se, cachtat se, potápět se, protékat, stéci po povrchu, žbluňknout, plácnout do vody, klouzat po vodě, vtékat, pramenit, plout, sjíždět řeku, sjet tobogán, lyžovat po vodě, máchat, povodeň, potopa, vlna, kola na vodě, vodní vír, loď, parník, pramice, vodní skútr, vodní lyže, ponorka, člun, kapitán, námořník, plavčík, potápěč, skafandr, kyslíková láhev, šnorchl, potápěčské brýle, ploutve, záchranný kruh, kormidlo, ponor, koloběh, pára, vypařování, var, tuhnutí, zmrznutí, ledová kra, led, mokřý, suchý, vlhký, zaoceánský, ochucený, bez chuti, s bublinkami, průhledný, kal, kanál, čistička vody

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozumět koloběhu vody, chápat rozmanitost, v jaké se voda v přírodě nachází, znát skupenství a způsoby proměn z jednoho skupenství do druhého
- umět pojmenovat vodní dopravní prostředky, související povolání, charakteristické předměty
- mít povědomí o vodě jako přírodním živlu (voda jako bezpečí i ohrožení)
- znát pohádky, související s vodou, umět o nich vyprávět, vyvozovat závěry
- zažít estetické techniky související s vodou, vyjadřovat svou představivost a fantazii, myslet kreativně
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (zrak, hmat, sluch), odhalovat podstatné znaky a vlastnosti předmětů (voda ve všech skupenstvích), experimentovat

IB: Prozkoumáme svět, máme smyslů pět:

Charakteristika bloku: Obsah programu je zaměřen na vnímání pomocí všech smyslů. Nejdůležitější tedy je osobní zkušenost každého jedince. Všechny činnosti v rámci tohoto bloku směřují k poznávání pomocí hmatu, čichu, sluchu, zraku a chuti. Jde o hledání významu smyslů v životě člověka a jejich důležitosti. Logicky vyvstane otázka: „Co nastane, pokud některý smysl nefunguje?“ Otevírá se nám svět postižených lidí a způsobu komunikace s nimi (návštěva Tiché kavárny?). Připomeneme si také pravidla ochrany zdraví svého i ostatních.

Hlavní cíle

- umět vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- umět žít ve společnosti lidí, pochopit a přijmout odlišnosti

Klíčová slova: oko, ucho, ruka, kůže, jazyk, nos, zrak, chuť, čich, hmat, sluch, druhy chutí, druhy povrchů, teplotní škála, pachy a vůně, barvy, jas, nedostatky nebo chybění smyslového vnímání, postižení (názvy), kompenzace handicapů (Braillovo písmo, malování nohama, ústy, hlavou, slepecká hůl, vodící psi, naslouchátka, brýle, zvukový signál u přechodu,

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- pochopit funkci smyslů, umět vnímat smysly
- uvědomit si vlastní tělo, osobní limity
- seznámit se s možnými handicap, pravidly chování s lidmi s postižením, rozvíjet netradiční komunikativní dovednosti (domluvit se gesty), pochopit a přijmout odlišnosti
- umět chránit vědomě své zdraví (bezpečné chování, prevence)

IB: Dobré chutnání:

Charakteristika bloku: Vzdělávací obsah bloku vede k zamyšlení o způsobech stravování. Pomáhá získat a posílit správné stravovací návyky, seznamuje s kulturou stolování, propojuje poznatky o zdravé výživě s odpovědností za své zdraví. Odpovídá na otázky „Kde se jídlo vzalo?“ a zkoumá související profese (v okolí naší MŠ lze navštívit i specifickou Tichou kavárnu s neslyšící obsluhou). Vyzývá k estetickým aktivitám (výzdoba stolu, prostírání, modelování dortíků, zeleniny,...), k pracovnímu úsilí (uvaříme si, připravíme si...). Pozastavuje se nad otázkou „kolik jídla“ (volba porcí versus plýtvání), umožňuje poznat vlastní limity, dovednosti (měl jsem chuť, ale už nemůžu, otázka mlsání, už umím jíst příborem, aj...), zdůrazňuje důležitost pitného režimu. Hledá náměty v reálném světě i v pohádkách. Mnoha dílčími otázkami učí hledat odpovědi na shrnující dotaz: „Co všechno se stane, než si dobře pochutnáme?“

Hlavní cíle

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- zvládat sebeobsluhu (samostatně se najíst, umět držet lžící nebo příbor, dodržovat zásady bezpečnosti při manipulaci s nádobím, přinést/odnést si jídlo)
- umět aktivně používat slovní zásobu – viz klíčová slova
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- pochopit role člověka ve společnosti (profese, ochrana životního prostředí)

Klíčová slova: názvy potravin/surovin k vaření, názvy jídel a pokrmů, kuchař, číšník, servírka, obsluha, vařit, krájet, míchat, solit, sladit, přilévat, péct, smažit, dusit, ochutnat, kousat, polykat, žvýkat, mlaskat, říhnout si, přejíst se, hladovět, hladomor, zvracení, průjem z jídla, pití, nápoje, sladkosti, mlsání, zdravé jídlo, porce, jídelní stůl, jídelní lístek, vitamíny, cukr, cukřenka, sladidlo, ubrus/ubrousek, příbor a jeho součásti, sklenička, talíř/talířek, mýt, utírat, sušit, utěrka, myčka nádobí, mixer, vaříč, sporák, pánev, hrnec, pekáč, plech, poklice, dno, ucho/ouško, držadlo, metla, vařečka, měchačka, naběračka, sůl, slánka, cukrárna, kavárna, restaurace, hotel, jídelna, ...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- samostatně užívá příbor, bezpečně zachází s nádobím, umí se obsloužit v rámci jídla i pití
- zná osobní limity, komunikuje s dospělými (velikost porce, požádání, poděkování...)
- má širokou slovní zásobu na téma jídlo a stravování
- má upevněny správné stravovací návyky (rozlišuje, co prospívá zdraví, ovládá kulturu stolování, pravidelně pije v rámci pitného režimu, ...)

IB: Povídejme si, děti

V rámci hodnocení individuálního rozvoje dětí jsme v posledních letech opakovaně zaznamenali výrazné snížení úrovně řečových schopností a jazykových dovedností dětí. Prvním počinem pro zlepšení tohoto stavu na škole bylo zprovoznění logopedického kroužku na škole. Výsledky potvrdily správnost cesty, proto byl zpracován plán logopedické prevence pro celou školu. V podobě uceleného projektu se ucházel o zařazení do Rozvojového programu: Podpora logopedické prevence v předškolním vzdělávání 2013, vyhlášeného MŠMT. Uspěl a škola získala dotaci pro realizaci tohoto záměru. Cílem bylo prohloubit preventivní logopedickou péči na škole (plán logopedické prevence), úzce spolupracovat s rodiči (logopedické hry doma), nabídnout jim pomoc (zapůjčení rotavibrátorů domů, konzultace s odborníkem) a poskytnout dalším pedagogům možnost vzdělání v této oblasti (kurz pro logopedické preventisty).

Pravidelné logochvilky byly nejdříve pilotně realizovány ve třídě učitelky, která vede logopedický kroužek, později (po postupném rozšíření okruhu logopedických asistentek na škole) také v ostatních třídách. Nadále jsou využívány tablety s aplikacemi pro rozvoj řečových dovedností a rodičům nabízíme zdarma k zapůjčení rotavibrátory.

V současnosti je na každé třídě alespoň jedna učitelka, která absolvovala kurz pro logopedické preventisty (celkem 7 z 10).

Škola plánuje pořídit v nejbližší době další interaktivní zařízení s aplikací pro logopedickou prevenci (mobilní interaktivní panel Multiboard).

Vlastní plán logopedické prevence je rozdělen do 14 bloků a obsahuje širokou nabídku činností a aktivit pro rozvoj jazykových schopností. Předpokládá se, že obsah bude realizován pozvolným způsobem v průběhu celého roku. Bloky jsou řazeny od jednodušších ke složitějším, k následujícímu bloku se tedy přechází po zvládnutí bloku předchozího.

1. blok: A, E I, O, U
2. blok: B, P, M
3. blok: V, F
4. blok: D, T, N
5. blok: Ď, Ť, Ň
6. blok: J
7. blok: K, G
8. blok: H, CH
9. blok: L
10. blok: C, S, Z
11. blok: Č, Š, Ž
12. blok: diferenciacie C, S, Z a Č, Š, Ž
13. blok: R
14. blok: Ř

IB: O slonovi, myšce, všechno najdeš v knížce

Charakteristika bloku: Program s celoroční působností, který se věnuje získání čtenářské gramotnosti. Může být prováděn intenzivně v konkrétním období (pak se objevuje v převážné většině činnosti) nebo dlouhodobě průběžně (objevuje se v některých činnostech, ale trvale). Realizaci podporuje zřízení čtenářských koutků ve třídách, výstavy knih (ve spolupráci s rodiči), návštěva knihovny nebo knihkupectví, besedy s rodiči, kteří pracují v oboru, čtení pohádek dětem před spaním apod.

Hlavní cíl: projevovat zájem o knihy

Klíčová slova: školní/městská knihovna, knihovnička, knihovník, knihkupec, „knihomol“, vázání knih, tiskař, spisovatel, ilustrátor, básník, autor, překladatel, kniha, časopis, noviny, atlas, encyklopedie, leporelo, slovník, zpěvník, učebnice, kuchařka, katalog, Guinnessova kniha rekordů, text, ilustrace, mapa, fotografie, Braillovo slepecké písmo, písmeno, slovo, řádek, odstavec, číslice, jméno, příjmení, obraz, obrázek, stránka, list, papír, barva, obal, roh knihy, hřbet knihy, tvrdé/měkké desky, vazba knih, číslování stránek, obsah, rým, piktogram, abeceda, čtenář, čtenářský průkaz, výpůjční doba, oddělení v knihovně, police, regál, pracovní knihy (s možností vpisování), „puzzle knihy“, 3D knihy, poslech čtených knih, obrázkové čtení, velký, malý, silný, slabý, rozkládací, lepený, vázaný, trhací, šitý, první, poslední, prostřední, zleva doprava, shora dolů, lesklý/matný, černobílý/barevný, zmuchlaný, poničený, počmáraný, potrhaný, odřený, starý, nový, vzácný, oblíbený, oboustranný/jednostranný, vzhůru nohama, pozpátku, dopředu, ...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- projevovat zájem o knihy a časopisy, vyhledává v nich se zájmem (ilustrace, text), chápat uspořádání (obsah, číslování), cíleně v nich vyhledávat informace (atlas, encyklopedie)
- řešit problémy na základě dosavadní zkušenosti, kreativně hledat nová řešení (proč?, co by kdyby...?, jak jinak?, co se všechno mohlo stát?, co se asi stalo před tím?, ...)
- samostatně vyjadřovat své myšlenky ve vhodně formulovaných větách, vede dialog, učít se nová slova a aktivně je používat, komunikovat bez zábran slovy i gesty,
- rozlišovat některé symboly (piktogramy),
- ovládat dovednosti předcházející psaní (správné držení tužky, uvolněné zápěstí, pohyb zleva doprava, zvládnutí elementárních grafických cviků) a čtení
- chápat, že lidé se různí (jazyk)
- porozumět slyšenému (poslech četby, info o knihovně), chápat slovní vtíp a humor
- poznat napsané své jméno, některá písmena a číslice
- odhalovat podstatné znaky a vlastnosti předmětů (třídít knihy podle žánru, druhu, typu, stáří, velikosti, výrobního materiálu, ...)
- orientovat se bezpečně v blízkém okolí MŠ (knihovna a knihkupectví Krakov)

IB: Angličtina

Charakteristika bloku: Angličtina je určena pro předškolní děti rok před vstupem do ZŠ. Děti se učí základům anglického jazyka – zpravidla se jedná o získání elementární slovní zásoby – viz jednotlivé okruhy. Lekce probíhají 1 x týdně, každá trvá cca 35 min. V každém pololetí je realizováno 15 lekcí.

V průběhu lekce střídají děti klidové i pohybové činnosti. S sebou si nosí pracovní sešit (ve formě rychlovazáče s euroobaly) a pastelky. Každou lekci dostanou pracovní list, se kterým na hodině pracují, a který si pak do sešitu založí. Součástí pracovního listu je jednoduchý domácí úkol k opakování a procvičení.

Kromě práce s pracovním listem se děti učí v angličtině jednoduché říkanky a písničky, vše je propojeno pohybem.

Hlavní cíl: elementární seznámení s angličtinou

Klíčová slova: viz jednotlivé okruhy:

- Prázdniny
- Den a noc
- Doprava
- Domácí zvířata
- Barvy (několik částí)
- Mikuláš
- Divoká zvířata
- Moje rodina
- Oblíbené jídlo
- Tělo
- Škola
- Karneval
- Vánoce
- Jaro, zvířata a jejich mláďata
- Velikonoce
- Ovoce
- Protiklady, jednoduché věty
- Květiny, hmyz
- Dům
- Rybník a zvířata
- Jmenuji se...
- V ZOO
- Snídaně
- Sladkosti
- Čísla, množství (v několika etapách)
- Opakování Co už umíme

5.4. Hlavní nabízené činnosti strukturované podle oblastí:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

1. Dítě a jeho tělo

- lokomoční (chůze, běh, skoky a poskoky, hody, lezení) a jiné činnosti (zákl. gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry aj.) při pravidelném cvičení, PH, HPHM, při pobytu dětí venku, v rámci volných her, ve sportovním kroužku, na kurzu plavání
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem (např. se štětci, pastelkami, fixy, nůžkami apod.)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení) při pravidelných rozcvičkách, PH apod.
- smyslové a psychomotorické hry přizpůsobené věku (speciální didaktické pomůcky, např. hmatová hra), reakce na vzniklé situace v průběhu dne
- konstruktivní a grafické činnosti, pravidelné procvičování grafomotorických cviků
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti (péče o sebe, o své osobní věci, oblékání, stolování, hygienické návyky)
- poznávací a zážitkové činnosti zaměřené k osvojování pojmů a poznatků o zdraví, lidském těle, bezpečí, tělovýchově a sportu
- situace přispívající k osvojování návyků zdravého životního stylu – viz IB: Pečujeme o zdraví
- cvičení jemné motoriky grafickým napodobováním symbolů, tvarů, čísel, písmen, práce s omalovánkami, kreslení přes průhledný papír, podle šablon aj.

2. Dítě a jeho psychika – a) Jazyk a řeč

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti jako součást dopoledního tématického bloku nebo volných chvil, vzniklých během dne (před obědem), aktivní řečová účast (na vyzvání) při školních akcích s rodiči
- společné diskuse, individuální i skupinová konverzace při hrách, řízených činnostech i např. při práci s PC (poradit se s kamarádem, domluvit se na řešení úkolu, společné stanovení pravidel)
- komentování zážitků a aktivit (školní divadla v budově MŠ i návštěvy mimo budovu, prázdniny a dovolená, svátky, výlety apod.), vyřizování vzkazů a zpráv při zachování bezpečnosti dětí
- samostatný slovní projev na určité téma (individuálně během volných her nebo při pobytu venku)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování divadla, TV
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- prohlížení a „čtení“ knížek v koutcích pro prohlížení vyhrazených, pravidelné obměňování knih, leporel a časopisů v těchto „dětských knihovnách“, činnosti s pracovními sešity, práce s omalovánkami
- samostatný slovní projev za méně obvyklých situací (výlet, ekologie, školní akce)

2. Dítě a jeho psychika – b) *Sebepojetí, city, vůle*

- spontánní hra, max. možnou měrou organizovaná dětmi, možnost stanovení vlastních pravidel, střídání v rolích
- slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební a pohybové aktivity
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (posilování kladných, zvládnutí záporných), dramatické činnosti
- společné sledování divadelních představení, návštěva ZŠ (předškoláci), ŠvP (zvládnout odloučení), školní výlet – kladné prožívání, schopnost požádat o pomoc, vysvětlení, radost z pobytu v novém místě, zájem o navštívené místo
- společné oslavy Vánoc, narozenin, projevy radosti, těšení
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové...)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících život dítěte
- hry „Na rodinu“

2. Dítě a jeho psychika – c) *Pozn. schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie*

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů (příroda ve všech podobách v okolí MŠ)
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností (hry s pravidly, s korálky, magnetkami, puzzle, smyslové hry, modelování, práce s papírem, stavby z dřevěných nebo molitanových kostek, mísení barev apod.)
- konkrétní manipulace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnání...) - korálky, geom. tvary, obrázky s dějem, plasty různých tvarů, atd.
- volné hry a experimenty s materiálem a předměty (hry v pískovišti, hry se sněhem, veškeré činnosti s papírem, modelování, nové výtvarné techniky, atd.)
- smyslové hry a činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení vnímání, zrakové a sluchové paměti, pozornosti aj. (např. hledání předmětů se zavázanýma očima, ochutnávka potravin, hledání zdroje zvuku, ...)
- námětové hry a činnosti
- hry podporující tvořivost, představivost a fantazii (dramatizace, výtvarné činnosti, konstruktivní činnosti, hudební improvizace, aj.)
- hry a činnosti zaměřené na řešení problémů, ke cvičení paměti (některé dramatické činnosti, HPH, PH, PMH apod.)

3. Dítě a ten druhý

- dostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování (vstřícná komunikace, ohleduplné chování s porozuměním a tolerancí)
- dostatek příležitostí k verbální i neverbální komunikaci dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební činnosti a HPH
- společenské hry, společné aktivity nejružnějšího zaměření, kooperativní činnosti dvojic, skupin, podpora dětských přátelství, četba, vyprávění, poslech na téma mezilidské vztahy
- přirozené i modelové situace, vedoucí k přijímání a respektování druhého, k ohleduplnosti, k ochotě rozdělit se, půjčit si něco, střídat se, pomoci aj.
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti (ochota rozdělit se, půjčit hračku, vystřídat se, pomoci, vyřešit spor aj.)

4. Dítě a společnost

- kulturní, kultivované a sociálně pohodové prostředí
- každodenní pozitivní vzory chování (zdvořilost, ohleduplnost, citlivost, tolerance)
- příležitosti poznávat mravní hodnoty v jednání lidí (spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost...)
- příležitost poznávat hodnotu věcí i lidské práce (ohleduplně zacházet s hračkami, nábytkem, pomůckami, knihami, neničit vytvořená díla – na chodbě na výstavkách, vážit si práce kuchařek, uklízeček, podílet se na výzdobě)
- příležitost uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají „správně“, že se mohou chovat neočekávaně, nevkusně i hrubě, poučení, jak v takovém případě jednat
- příležitost podílet se na vymezení společenských hodnot a jasných, smysluplných a přiměřených pravidel soužití ve třídě
- vytváření vkusného, esteticky vyváženého a podnětného prostředí (výzdoba třídy ve spolupráci s dětmi), příprava společných zábav a slavností (rozloučení s předškoláky, společné oslavy Vánoc, svátků nebo narozenin dětí), setkávání s literárním, dramatickým, výtvarným i hudebním uměním v MŠ i mimo ni (divadelní představení, některé kroužky, poslech pohádky před spaním, příležitostný zpěv), seznámení s lidovou slovesností (z knih, TV programů, básně, písně, dodržování zvyků Vánoc, Velikonoc aj.)

5. Dítě a svět

- přirozené poznávání rozmanitosti světa přírody, kultury i techniky (v MŠ, vycházky do okolí, výlety do ZOO)
- zaměřené pozorování a sledování skutečných objektů, jevů a dějů z nejbližšího okolí (práce řemeslníků v MŠ při zachování bezpečnosti dětí, pozorování prodeje kaprů před Vánocemi, úpravy zahrady zahradníkem, apod.)
- manipulace a experimentace s různými materiály a surovinami (dle ročního období – přírodniny ze školní zahrady, z lesa, pokusy s vodou, sněhem, pískem apod.)
- pozorování stavu životního prostředí, vzájemné ovlivňování člověka a životního prostředí, pěstitelské a chovatelské činnosti (akvárium, krmení ptáčků v zimě), péče o zahradu, ekohry, řešení přirozených i modelových situací (třídění odpadu)
- kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse, vyprávění, poslech, práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, s encyklopedií
- seznamování s kulturou místa a prostředí (vyprávění, poslech), poznávání jiných kultur spolužáci jiných národností)

5.4. Nadstandardní péče

V rámci odpoledních činností jsou pro děti se zvýšeným zájmem o estetické nebo pohybové aktivity organizovány některé zájmové kroužky – viz rozvrh.

Výjimkou je kurz plavání, který probíhá 1 x týdně dopoledne, a to z organizačních důvodů (v bazénu, a tudíž i v šatnách je nižší počet plavců z řad veřejnosti).

Součástí ŠVP mohou být i další vzdělávací aktivity, uskutečňované s pomocí dalších externích subjektů (lekce primární prevence, environmentální výchova, dopravní výchova, apod.)

5.5. Doplnková činnost

Podle provozních možností nabízí škola vnějším subjektům pronájem tříd k organizování dalších aktivit (některé kroužky, cvičení, besedy a poradenství pro rodiče). Pronájem jsou poskytovány za úplatu, která je příjmem školy.

6. Spolupráce s vnějšími subjekty

6.1. Spolupráce s rodiči

V největší míře je postavena na rozhovorech rodičů s učitelkami případně s ředitelkou školy v průběhu celého školního roku. Společně se také setkáváme při rozloučení s předškoláky a dalších tradičních akcích, jako je lampiónový průvod na podzim a letní zahradní slavnosti. Každoročně se v září koná společná schůze SRPŠ.

Rodiče nabízí drobnou pomoc škole (papíry na kreslení, kopírování grafických listů, drobné opravy hraček, individuální pomoc při přípravě a organizaci hromadných školních akcí, zprostředkování zajímavých povolání nebo koníčků dospělých, aj.).

Ti, kteří by chtěli sponzorovat MŠ, získají podrobnější informace u ředitelky školy nebo na webu školy.

Škola nabízí rodičům např. zapůjčení odborných knih ze školní knihovny (přehled na webu školy), besedy a konzultace s odborníky, aj.

6.2. Spolupráce se ZŠ

Spolupracujeme již dlouhá léta se ZŠ Mazurská (Svidnická), ZŠ Ústavní a ZŠ Dolákova. V období před zápisem do ZŠ jsou předškolní děti pozvány na návštěvu do 1. tříd základních škol, kde se účastní jedné vyučovací hodiny; pak si prohlédnou další prostory (družina, jídelna, tělocvična, knihovna, šatny). Někteří žáci z 2. stupně ZŠ docházeli do MŠ v rámci akce Počteníčko číst dětem před spaním pohádky nebo se spolupodíleli na organizaci podzimního lampiónového průvodu.

6.3. Spolupráce s dalšími subjekty

- *dlouhodobá, pravidelná opakovaná*: Plavecká škola Vodník, PPP Glowackého, ZOO Troja, klinická logopedka Mgr. Kolesová, DDM Spirála, Divadlo Jiskra K. Hackera, BZ Troja, příspěvková organizace Lesy hl. m. Prahy, Škola v přírodě Čestice, zahradnictví Foitl., aj.

- *krátkodobá, jednorázová, příležitostná*: dětské dopravní hřiště v MŠ Poznaňská, Městská knihovna, ZUŠ Taussigova, ZUŠ Klapkova, Národní muzeum, Planetárium Praha, Ekocentrum Prales, preventivní oddělení složek IZS, apod.

7. Evaluační a hodnotící systém

Hlavním cíl: ověřit stav a zlepšit kvalitu.

7.1. Oblasti hodnocení:

1. podmínky pro vzdělávání
 - věcné (co máme)
 - životospráva, psychohygiena
(pohyb, strava, pití, spánek, podmínky pro pedagog. práci)
 - lidské zdroje
(personální zajištění, kvalita práce, DVPP)

2. vzdělávací proces - plánování, průběh, výsledky
 - plánování
 - adaptace nově zapsaných dětí
 - děti se speciálními vzdělávacími potřebami:
 - děti s OMJ
 - děti s OŠD
 - další děti se SVP (přiznaná podpůrná opatření)
 - individuální rozvoj dítěte
 - klima tříd
 - akce pro děti
 - nadstandardní péče
 - plnění cílů v jednotlivých oblastech ŠVP

3. spolupráce
 - s rodiči
 - s dalšími subjekty a institucemi (zřizovatel, PPP, ZŠ, aj.)

7.2. Struktura a nástroje hodnocení

1. Podmínky pro vzdělávání

co	jak	jak často	kdo
věcné podmínky (pomůcky, hračky, nábytek, zahrada, provoz. zázemí, prádlo, OPP, úklidové prostř. atd)	podle plánu oprav, podle vzniklé potřeby, dotazníky, inventarizací, vyhodnocením rizik BOZP ve spolupráci s bezpečnostním technikem, kontrolami stavu hraček, nářadí a vybavení zahrady a tříd, kuchyně	průběžně, na ped.-provoz. poradách, 1 x ročně písemně souhrnně, průběžně během roku zápisy do sešitu BOZP	všichni zaměstnanci
životospráva, psychohygiena (pohyb, strava, pití, spánek)	kontrola spotřebního koše postřehy a připomínky rodičů a pí učitelek, dotazníky, průběžné kontroly, zprávy z ped. a prov. porad hospitace	neustále průběžně 1 x ročně souhrnně písemně	ved. ŠJ, hygiena všichni zaměstnanci a rodiče
lidské zdroje	personální zajištění, úvazky, kvalifikace, DVPP, kvalita provozních zam., výsledky hospitací u pedagog. prac.	1 x ročně písemně souhrn, jinak průběžně ústně a ved. prac. písemně zápisy z hospitací	ředitelka, vedoucí pracovnice, všichni zam.
řízení a organizace	plán porad a kontrol ankety, rozhovory, diskuze	viz plán	ředitelka, zástupkyně

2. Vzdělávací proces

co	jak	jak často	kdo
plánování vzdělávacího procesu	provázanost ŠVP + TVP, ucelenost, propojenost témat, reálnost dosažení cílů, smysluplný obsah a pestrost nabídky činností, možnosti vlastní invence, úprav a doplnění podle aktuální situace, způsoby hodnocení...	v rámci evaluace podtémat, souhrnně 1 x ročně 1 x měsíčně při kontrole třídní dokumentace	všechny pí učitelky ředitelka ředitelka
individuální rozvoj dítěte, OŠD, adaptace, integrace cizinců, klima tříd	hodnotící listy pro ind. rozvoj ind. plány pro děti s OŠD stav adaptací – návštěvy, hospitace, konzultace integrace písemné hodnocení	2 x ročně průběžně září, říjen, porady průběžně říjen	všech. pí uč. všech. pí uč. ředitelka všech. pí uč. všech. pí uč.
zhodnocení výsledků vzdělávání	písemně – po skončení IB písemně – indiv. rozvoj dítěte - průběžně souhrnně 1 x ročně plnění dílčích cílů v jednotlivých oblastech		všech. pí uč. všech. pí uč. ředitelka
akce pro děti, kroužky	po skončení akce ústně + zápis na schůzi SRPŠ, při dalších setkáních s rodiči dotazníky	na poradách, příležitostně, podle potřeby	všichni zam.+ rodiče všichni zam. + rodiče

3. Spolupráce

co	jak	jak často	kdo
spolupráce s rodiči	rozhovory, diskuze, e-mailový kontakt, web, dotazníky Den otevřených dveří schůzka SRPŠ společné akce	průběžně cca 1x ročně 1-2 dny v roce začátek šk. roku během roku	pí učitelky ředitelka ředitelka pí učitelky, ředitelka ředitelka, pí učitelky
spolupráce se zřizovatelem	e-mailový, telefonický, osobní kontakt	porady ředitelů nebo podle potřeby	ředitelka
spolupráce se ZŠ	návštěvy dětí v 1. roč. další naplánovaná setkání	1x ročně	pí učitelky ředitelka
spolupráce s logopedickým zařízením	logopedické poradenství v rámci odborného dohledu nad logoped. asistentkou školy	průběžně	ředitelka, logopedická asistentka
spolupráce s PPP	testy školní zralosti, konzultace pro rodiče	1x ročně dle objednání	ředitelka, pí učitelky rodiče
spolupráce se dalšími subjekty			rodiče, všichni zam.

Dodatek č. 1 ke ŠVP - veřejná část
(platnost od 1. 9. 2021)

Obsah školního vzdělávacího programu:

I. část (veřejná)

1. Identifikační a kontaktní údaje
2. Charakteristika školy
3. Podmínky pro vzdělávání
 - 3.1. věcné podmínky
 - 3.2. psychohygienu, životospráva
 - 3.3. personální podmínky
 - 3.4. podmínky pro vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami
 - 3.4.1. děti s poskytovaným podpůrným opatřením
 - 3.4.2. děti nadané
 - 3.4.3. děti raného věku
 - 3.4.4. **bezplatná jazyková příprava cizinců s OMJ v povinném PV**
4. Organizace vzdělávání
 - 4.1. organizace dne
 - 4.2. školní řád
 - 4.3. zpracování třídních vzdělávacích programů
5. Vzdělávací program
 - 5.1. název, vize, rámcové cíle
 - 5.2. charakteristika programu, metody a formy práce s dětmi
 - 5.3. obsah programu – integrované bloky
 - 5.4. hlavní nabízené činnosti strukturované podle oblastí
 - 5.5. nadstandardní péče
 - 5.6. doplňková činnost
6. Spolupráce s vnějšími subjekty
 - 6.1. spolupráce s rodiči
 - 6.2. spolupráce se ZŠ
 - 6.3. spolupráce s dalšími subjekty
7. Evaluační systém
 - 7.1. oblasti hodnocení
 - 7.2. struktura a nástroje hodnocení

3.4.4. Bezplatná jazyková příprava cizinců s OMJ v povinném předšk. vzdělávání

Hlavní cílovou skupinou pro poskytování jazykové přípravy jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Dítě - cizinec v povinném předškolním vzdělávání má nárok na bezplatnou jazykovou přípravu v rozsahu 1 hodiny týdně (cizinec je osoba, která není občanem ČR včetně občana EU; v případě dvojího občanství, z nichž jedno je české, není tato osoba považována za cizince).

Pro účely včasné jazykové podpory těchto dětí je ve škole zřízena skupina pro jazykovou přípravu o počtu 4-8 dětí. Pokud má škola víc jak 8 cizinců v povinném PV, zřizuje ředitel školy skupinu další, v případě poklesu počtu dětí pod čtyři děti dojde ke zrušení skupiny. Pro zřízení první skupiny platí podmínka minimálně 4 děti, u další zřízené skupiny tato podmínka neplatí. Má-li skupina méně než 8 dětí s nárokem, může být doplněna dalšími dětmi s nedostatečnou znalostí češtiny, které nesplňují podmínky nároku pro zařazení do skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy cizinců.

Jazyková příprava cizinců je poskytována v rozsahu 1 hodiny týdně, rozdělené v průběhu týdne do dvou bloků.

Vzdělávání v českém jazyce je realizováno především v dopoledních hodinách.

Pedagog pro svou práci využívá především metodické materiály doporučené MŠMT ČR.

IB: Hrajeme si s češtinou

Charakteristika bloku: Vzdělávací obsah je rozdělen do 10 tématických okruhů, kterými lze projít v níže uvedené posloupnosti nebo které lze v pořadí měnit či přizpůsobit aktuální potřebě dětí. Úvodní témata jsou zvolena s ohledem na to, jaké komunikační situace si dítě potřebuje osvojit nejdříve, aby se mohlo plně integrovat do mateřské školy.

Hlavní cíl: získat, rozšířit, případně si upevnit slovní zásobu v češtině, rozumět sdělení, umět odpovědět na otázky, účastnit se aktivně rozhovorů.

Pedagog při práci dodržuje tyto zásady:

- hovoří pomalu a zřetelně, stojí čelem k dítěti
- užívá ustálené, jednoduché instrukce a slovní spojení
- klade jednoduché otázky, nechává čas na odpověď, v případě potřeby si ověří pochopení
- gesty a mimikou pomáhá k porozumění, pokud je to možné, řeč opírá o vizuální oporu
- seznamuje dítě se základy české kultury a společnosti, v běžných situacích, které se dítěte a jeho života bezprostředně dotýkají

Téma: Seznamování

Klíčová slova: pozdravit, rozloučit se, ahoj, dobrý den, čau, nazdar, na shledanou, pět let, šest let, třída, sluníčko, jahoda, švestka, jablko, hruška, jmenovat se, bydlet, chodit do školky, jméno, příjmení, kdo, co, mít se dobře, mít se špatně, bratr, sestra, rozumět, prosím, děkuji, ano, ne, prominout, adresa, město, ulice, dům, říkat, opakovat, odpovídat, hrát si, spojovat, kreslit, vybarvovat, ukázat, zpívat, učitelka, učitel, prázdniny, jet, chodit, výlet, sbírat, houba, malina, borůvka, koupat se, plavat, stan, košík, květina, les, moře, rybník, hrad, louka, pole, obilí, motýl, pták, doma, prší, svítí sluníčko, déšť, mraky, bouřka, vítr, mlha, paní učitelka, paní kuchařka...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká seznamování a představování
- sdělí své jméno, příjmení, věk, třídu, město a zemi, kde bydlí
- rozumí verbální i neverbální komunikaci při seznamování (podání rukou, pohled z očí do očí, obejmutí, adekvátní pozdravy pro vítání a loučení)
- rozumí rozdílu v oslovení dětí a učitelů (tykání a vykání)
- orientuje se v českém systému jmen (křestní jméno a příjmení)
- oslovuje zaměstnance (paní učitelko...)
- vyjádří prosbu, poděkuje, sdělí, zda rozumí/nerozumí, umí se omluvit (promiň)
- popíše, kde byl a co dělal o prázdninách

Téma: Třída

Klíčová slova: třída, školka, místo, hračky, stavebnice, pastelka, fixa, štětec, barva, nůžky, lepidlo, ořezávátko, plastelína, podložka, kelímek, papír, modrá, žlutá, červená, zelená, šedá, růžová, hnědá, oranžová, bílá, černá, fialová, barevná, černobílá, autíčko, vláček, koleje, skládačka, panenka, kostky, hra, knížka, časopis, klavír, domeček, kuchyňka, nástěnka, polštář, koberec, podlaha, strop, lavička, značka, skříňka, krabička, police, topení, hodiny, okno, dveře, koš, obrázek, tabule, stůl, židle, talíř, příbor, pití, čaj, šťáva, voda, mléko, jídlo, polévka, hrnek, ručník, mýdlo, umyvadlo, zrcadlo, kapesník, hřeben, záchod, oblečení, kalhoty, tepláky, tričko, mikina, bunda, pláštěnka, boty, bačkory, ponožky, čepice, rukavice, šála, pyžamo, kamarád, kamarádka, být, mít, moci, muset, nesmět, pomoci, velký, malý, tady, tam, nahoře, dole, vepředu, vzadu, uprostřed, vpravo, vlevo, kreslit, malovat, stříhat, vybarvovat, modelovat, hlásit se, hrát si, cvičit, sedět, stát, zpívat, povídat si, křičet, zlobit, líbit se, nelíbit se, stavět, krájet, jíst, pít, mýt si ruce, čůrat, spláchnout, smrkat, prosím...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká popisu nejbližšího okolí (předměty, hračky, pomůcky, osobní věci, nádobí, nábytek, VV pomůcky, oblečení,
- rozumí základním třídním pravidlům, co se smí, co ne, co se může
- zná identifikační symboly (značka) a symbolům tříd
- rozumí ustáleným instrukcím pedagogů (umyjeme si ruce, budeme uklízet, oblékněte se...)
- zná barvy, případně další vlastnosti předmětů (velikost, tvar, teplotu, materiál...)
- popisuje předměty celou větou (To je pastelka. Židle stojí u stolu...)
- umí oslovit děti i učitelky (v 5. pádu)
- zná jména svým spolužáků, jména učitelů
- reaguje na ustálené instrukce učitelů (Umyj si ruce. Budeme svačit. Učeš si vlasy...)

Téma: Mateřská škola

Klíčová slova: třída, jahody, švestky, jablíčka, hrušky, sluníčka, chodba, šatna, umývárna, umyvadlo, věšák, záchod, kuchyně, ředitelna, kabinet, zahrada, patro, schody, zábradlí, nahoře, dole, uvnitř, venku, učitelka, ředitelka, kuchařka, uklízečka, hospodářka, paní, pan, značka, pomalu, rychle, přezout se, obout se, převléknout se, obléknout se, svléknout se, zapnout, rozepnout, zavázat, rozvázat, chodit, běhat, čekat, hřiště, procházka, vycházka, jít ven, svačit, obědovat, svačina, oběd, odpočívát, lehnout si, spát, lehátko, polštář, deka, peřina, prostěradlo, vstávat, jít na záchod, jít čůrat, pohádka, poslouchat, odnést, přinést, uklízet, mýt si ruce, cvičit, hrát si, držet se, držet se za ruce, dvojice, trojice, první, poslední, branka, vchod, čip, písek, pískoviště, lopatka, odrážedlo, motorka, koloběžka, míč, kolotoč, houpačka, klouzačka, prolézačka, cestička, tráva, pítko, dávat pozor, kroužek, plavání, výtvarná výchova, sportovní hry, tanečky, logopedie, angličtina, flétna, dopoledne, odpoledne...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká mateřské školy a je doplněn vizuální podporou (předměty, hračky, pomůcky,...zaměstnanci)
- zná identifikační symboly tříd, pojmenování školy (podle ulice)
- rozumí ustáleným instrukcím pedagogů (Budeme uklízet. Učeš si vlasy. Dojdi se napít...)
- rozlišuje budovu, místnost, okolí školy, umí popsat místo (nahore, dole, venku, uvnitř, okolo, v umývárně, v šatně, na stole, vlevo, vpravo,...)
- umí oslovit děti i učitelky
- zná jména svým spolužáků, jména učitelek
- umí sdělit své potřeby (Potřebuji na záchod. Neumím si zapnout zip. Chtěla bych si kreslit...)
- reaguje na ustálené instrukce učitelů (Po schodech chodíme opatrně. Na chodníku jdeme ve dvojici. Do třídy se přezouváme....)

Téma: Rodina

Klíčová slova: rodina, máma, mamka, maminka, táta, taťka, tatínek, rodiče, děti, bratr, bratříček, sestra, sestřička, sourozenec, babička, děda, dědeček, strýc, strýček, teta, miminko, pes, kočka, morče, rybičky, křeček, papoušek, andulka, mladší, starší, škola, práce, dělat, narozeniny, dárek, svátek, oslava, slavit, dort, chtít, nechtít, přát si, přání, popřát, Vánoce, Velikonoce, pomlázka, koleda, kraslice, beránek, karneval, maska, kostým, Silvestr, Den matek, Den dětí, víkend, moje, tvoje, jeho, její, naše, vaše, jejich, hezký, ošklivý, hodný, přísný, zlý, vysoký, malý, velký, hubený, tlustý, vlastní, cizí, uklízet, vařit, pracovat, odpočívat, pomáhat, doma, venku, v práci, ve školce, ve škole, na hřišti, těšit se, stromeček, ryba, kapr, bramborový salát, cukroví, ozdoby, svíčky, hvězda, řetězy, zvonek, anděl, vánočka, ořechy, perníčky, doktor, lékař, prodavač, programátor, kuchař, pošťák, hasič, popelář, učitel, kadeřnice, policista, uklízečka, sekretářka, zedník, všechno nejlepší...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká rodiny a který je doplněn vizuální oporou (Dneska přijde maminka. V šatně čeká tatínek a babička. Moje sestra má narozeniny.)
- popřeje kamarádovi k narozeninám
- je obeznámen se základními zvyklostmi chování a jednání během společenských událostí v ČR (vítání, zdravení, zouvání bot, blahopřání, nošení dárků, děkování za dárky, stolování) a se základními hygienickými návyky
- používá osobní a přivlastňovací zájmena
- pojmenuje členy rodiny a příbuzné
- má povědomí o profesi – povolání členů rodiny
- umí popsat osobu (hnědé oči, krátké vlasy, vysoká postava, usmívá se...)
- zná slovesa spojená s běžným životem rodiny (nakupovat, uklízet, vařit, pracovat, odpočívat, pomáhat...)

Téma: Co rád/a dělám

Klíčová slova: mít rád, nemít rád, bavit, nebavit, výlet, sport, fotbal, hokej, tenis, golf, gymnastika, atletika, volejbal, basketbal, kolo, cvičit, jezdit, plavat, koupat se, bruslit, lyžovat, tancovat, malovat, kreslit, vyrábět, hrát si, hra, kino, film, divadlo, hudba, hudební nástroj, klavír, flétna, kytara, bubínek, housle, tanec, zpěv, sbor, kniha, časopis, počítač, televize, mobil, ráno, dopoledne, odpoledne, večer, noc, den, včera, dnes, zítra, všední den, víkend, volno, brzy, pozdě, vstávat, snídat, čistit si zuby, jít do školky, být ve školce, svačit, obědovat, dívat se, hrát si, odpočívat, jít domů, nakupovat, jet na chatu, jet na výlet, jet k babičce, jít do zoo, jít na hřiště, jít do parku, jít na procházku, jít na návštěvu, večeřet, mýt se, poslouchat pohádku, spát, dny v týdnu...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká hry, volného času a zájmu dětí, který je doplněn vizuální oporou
- sdělí informace o tom, co rád/a dělá nebo co umí
- odpovídá na otázky spojené s hrou a činnostmi (Co budeš dělat? S čím si chceš hrát? ...)
- zná dny v týdnu, přiřazuje k nim činnosti (kdy je ve školce, kdy je doma,...)
- zná některé druhy sportů, přiřazuje k nim odpovídající slovesa (Hokejista střílí a dává gól. Tenista odpočívá. Muzikant hraje na...)
- umí vyjádřit libost a nelibost (bavit, mít rád, dělat nerad, těšit se, nudit se, ...)
- reaguje na ustálené instrukce učitelů (Ve středu bude plavání. Každé ráno si hrajeme. Dnes přijede divadlo).

Téma: Čas

Klíčová slova: jaro, léto, podzim, zima, roční období, pondělí, úterý, středa, čtvrtek, pátek, sobota, neděle, víkend, všední den, prázdniny, volno, před, po, kdy, začátek, konec, den, týden, měsíc, rok, hodina, minuta, ráno, dopoledne, odpoledne, poledne, večer, noc, Vánoce, Velikonoce, Silvestr, Mikuláš, Den matek, Den dětí, masopust, včera, dnes, zítra, být, vstávat, snídat, obědovat, večeřet, svačit, oblékat se, svlékat se, mýt se, hrát si, odpočívat, hodiny, ručička, lyžovat, sáňkovat, bruslit, sněžit, sníh, sněhulák, plavat, opalovat se, jezdit na kole, pouštět draka, jít na houby, být doma, být venku, sbírat, teplo, zima, hezky, ošklivo, mít čas, jít, jet, začínat, končit, teď, potom, předtím...

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozpozná základní časové údaje v pomalém a zřetelném projevu, který je doplněn vizuální oporou (O Vánocích zdobíme stromeček. Ráno a večer si čistíme zuby. Odpoledne půjdu na kroužek).
- orientuje se v čase podle skladby denních činností a pravidelných rituálů
- vyjmenuje roční doby a dny v týdnu
- rozumí časovým zvyklostem (hra, úklid jídlo, převlékání, pobyt venku, čas odpočinku)
- je obeznámen se základními českými tradicemi a zvyky (Vánoce – pečení cukroví, obdarovávání, Velikonoce – malování vajíček, koleda.)
- rozlišuje časové úseky (dopoledne, odpoledne, den, noc, víkend, začátek, konec)
- časovým úsekům přiřazuje obvyklé činnosti
- používá přítomný, minulý a budoucí čas slovesa být
- rozlišuje minulost, přítomnost a budoucnost (včera, dnes a zítra)
- používá slovesa spojená s denním režimem (vstávat, snídat, obědovat...)

Téma: Stravování

Klíčová slova: chléb, rohlík, houska, toust, pomazánka, máslo, sýr, šunka, salám, med, džem, marmeláda, koláč, kaše, jogurt, přesnídávka, pudink, piškoty, křupky, jablko, hruška, banán, pomeranč, mandarinka, meloun, paprika, okurka, rajče, mrkev, polévka, maso, řízek, kuře, ryba, brambory, rýže, těstoviny, špagety, knedlíky, pizza, párek, čočka, vajíčko, ovoce, zelenina, salát, kompot, sušenka, bonbóny, čokoláda, zmrzlina, voda, čaj, mléko, šťáva, káva, kakao, džus, limonáda, cukr, citron, sirup, pečivo, mléčné výrobky, jídlo, pití, svačina, oběd, snídaně, večeře, suchý, namazaný, velký, malý, s, bez, hodně, málo, chutnat, nechutnat, mít rád, nemít rád, pít, napít se, jíst, lžíce, vidlička, nůž, příbor, prostírání, mít hlad, mít žízeň, mít chuť, přidat si, ještě, dát si, chtít, dobrou chuť, dobré chutnání, jídelníček, sladký, slaný, kyselý, hořký, teplý, studený, horký, akorát, nabírat, napichovat, krájet, utírat, vcelku, na kousky, krmit, míchat, vařit, zdravý, nezdravý

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká stravování a který je doplněn vizuální oporou (potravin, jídelníček, příbory, nádobí, ovoce, zelenina, pečivo, sladkosti, ...)
- odpovídá na otázky co má rád/a, co chce, co smí a nesmí, zda má hlad nebo žízeň
- je obeznámen/a se základními pravidly stolování, se zvyklostmi (čekáme, až nám je jídlo nabídnuto, zeptáme se, než si něco vezmeme, nemlaskáme, uklízíme místo po sobě, děkujeme za jídlo, způsob držení příboru, přání Dobré chuti...)
- rozlišuje zdravé a nezdravé jídlo
- vyjadřuje libost/nelibost (chutná/nechutná, mám/nemám rád/a)
- používá příslovce ve spojení s jídlem (málo, méně, více, kolik, hodně, málo,...)

Téma: Lidské tělo a oblečení

Klíčová slova: oči, uši, tělo, hlava, nos, pusa, jazyk, rty, břicho, záda, krk, ruka, noha, srdce, žaludek, mozek, kost, zub, obličej, prsty, nehet, dlaň, malíček, prsteníček, prostředníček, ukazováček, palec, rameno, loket, koleno, kotník, vlasy, bok, levý, pravý, mýt se, sprchovat se, mýdlo, ručník, kartáček na zuby, pasta na zuby, šampon, hřeben, kartáč, sponka, gumička, čistý, špinavý, hubený, tlustý, vysoký, nízký, krátký, dlouhý, světlý, tmavý, rovný, vlnitý, kudrnatý, blondatý, zdravý, nemocný, bolet, zranit se, ublížit si, být dobře, být špatně, zvracet, mít průjem, bolet, bolest hlavy, bolest břicha, teplota, náplast, teploměr, změřit teplotu, injekce, sanitka, lékař, sestřička, zdravý, nemocný, horko, zima, lépe, lepší, hůře, horší, cítit se, tričko, kalhoty, džíny, sukně, šaty, punčocháče, legíny, košile, tepláky, čepice, rukavice, šála, šortky, kabát, bunda, mikina, svetr, deštník, pláštěnka, plavky, pyžamo, pásek, batoh, taška, kabelka, ponožky, slipy, kalhotky, boty, bačkory, pantofle, sandále, holínky, svlékat se, oblékat se, převlékat se, obouvat se, přezouvat se, zouvat se, barevné, jednobarevné, pruhované, puntíkaté, kostkované, s obrázkem

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká popisu člověka, hygieny, zdravotního stavu nebo návštěvy u lékaře a který doplněn vizuální oporou
- pojmenuje části lidského těla, základní hygienické potřeby, běžné předměty z lékárníčky (náplast, teploměr), základní věci, týkající se zdravotnictví (injekce, sanitka, lékař, sestřička,...) a oblečení a doplňky
- umí popsat svůj aktuální zdravotní stav (Je ti dobře? Bolí tě něco?...)
- rozumí obvyklým instrukcím, které se týkají zdraví, nemoc, úrazu nebo hygieny (Před jídlem si musíš umýt ruce. Nůžky nosíme špičkou dolů. Používáme papírové kapesníky.)

Téma: Místo kde žiju

Klíčová slova: byt, pokoj, místnost, pokojíček, ložnice, obývací, kuchyň, koupelna, záchod, toaleta, pracovna, jídelna, komora, šatna, spižárna, předsíň, podlaha, strop, dům, panelák, balkon, terasa, okno, dveře, komín, výtah, garáž, sklep, půda, střecha, přízemí, patro, schody, schodiště, zahrada, plot, postel, palanda, stůl, skříň, botník, psací stůl, židle, křeslo, police, knihovna, sedačka, pračka, sporák, lednička, televize, počítač, lampa, obraz, rádio, myčka, koberec, vana, sprcha, topení, věšák, umyvadlo, dřez, mikrovlnka, hračky, knihy, tramvaj, autobus, vlak, letadlo, loď, kolo, auto, motorka, metro, lanovka, jít, jet, letět, pěšky, rovně, zatačet, zahnout, nastupovat, vystupovat, pozdě, včas, křižovatka, semafor, přechod, chodník, silnice, parkoviště, zastávka, helma, světlo, brzdy, vpravo, vlevo, daleko, blízko, smět, nesmět, zákaz, restaurace, banka, policie, obchod, supermarket, obchodní centrum, pošta, kino, divadlo, kostel, muzeum, nemocnice, bazén, knihovna, ulice, park, náměstí, nádraží, hřiště, zoo, vchod, vstup, východ, pokladna, město, vesnice, sídliště, adresa, kde, kam, kudy, tudy, tam, vysoký, nízký, starý, nový, opravený, rozbitý, hezký, ošklivý, barevný, šedý, doma, ve městě, venku, bydlet, nakupovat, mít, nemít, platit, peníze, mince

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká popisu místa, kde žije, dopravy a cestování a který je doplněn vizuální oporou
- popíše místo, kde bydlí, svůj pokoj nebo kout, své věci, jednoduše a stručně cestu ze školy domů (pěšky, okolo zahrady, jedu výtahem...)
- obecně – rozliší a pojmenuje jednotlivé místnosti bytu, věci v dětském pokoji, obvyklé vybavení místností, názvy budov (policie, obchodní centrum, plavecký bazén,...), dopravní prostředky a zařízení spojená s dopravou (semafor, přechod pro chodce,...), místa ve městě (ulice, park, nádraží,...)
- reaguje na instrukce, které se týkají pohybu v místnosti
- zná adresu svého bydliště
- zná některé piktogramy (zastávka autobusu, metro, výtah...)
- rozumí značkám a symbolům informujících o zákazech (zákaz vstupu se zmrzlinou, zákaz vstupu se psy, nemluvit na řidiče, zákaz jízdy na kole,...)

Téma: Příroda

Klíčová slova: jaro, léto, podzim, zima, počasí, předpověď počasí, déšť, slunce, mraky, vítr, mlha, bouřka, blesk, hrom, sníh, mráz, duha, kroupy, zataženo, jasno, chladno, teplo, horko, hezky, ošklivo, kolik stupňů, nad nulou, pod nulou, teploměr, foukat, sněžit, pršet, mrznout, svítit, kvést, padat, zrát, strom, keř, rostlina, listí, voda, kameny, květina, kaštan, žalud, tráva, louka, les, řeka, rybník, potok, moře, skála, jezero, hora, kopec, pole, zoo, zvíře, ježek, liška, pták, kočka, pes, papoušek, ryba, velryba, prase, koza, kráva, kachna, husa, slepice, ovce, tygr, lev, opice, slon, žirafa, zebra, želva, krokodýl, medvěd, delfín, had, včela, moucha, myš, pavouk, žába, motýl, kotě, štěně, kuře, sele, tele, kůzle, procházka, výlet, venku, uvnitř, den, noc, krátký, dlouhý, třídít, šetřit, chránit, pomáhat, užívat si, bát se, jedovatý, užitečný, nebezpečný, rychlý, pomalý, těžký, lehký, silný, slabý

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká přírody, dějů v přírodě, ročních období, počasí a činností lidí a je doplněn vizuální oporou
- popíše roční období, typické počasí a činnosti s ním spojené
- pojmenuje živou a neživou přírodu
- je obeznámen/a se správným i nesprávným chováním v přírodě, rozumí důsledkům
- reaguje na instrukce, které se týkají přírody a počasí (Je zima, vezměte si čepice a rukavice. Sbíráme kaštiny. Neházejte kameny.)
- používá podstatná jména a slovesa týkající se počasí
- chápe a pojmenuje symboly počasí (např. v předpovědi)